

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-szeres pont egy sor egy sor 20 fillér.
minden kötetkötésnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, május 18.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérlekk: A vízvezeték — Aradé.
Darányi a jobbágytörvényről.
Az arad-nagyikikindai vasút.
Az öngyilkos képviselő.
A Messias előhírnöke.
A vízvezeték megváltották.
Látogatás Luccheninél.
Különös szerelem.
Térce: A megszelidült oroszlan. Írta: Szabó P.

A vízvezeték — Aradé.

Arad, május 17.

Egy millió, amelyet senki se sajnál; egy millió, amelyet minden szegénységünk, eladósodott voltunk mellett is boldogan olvasunk le az asztalra; egy millió, amelytől könnyebb szívvel szabadulunk meg, mint néha azon pár ezer koronától, amely a pótdó mérlegének megállapításánál oly kegyetlen fejfájást szokott okozni.

A vízvezeték ára ez a millió. Pontosabban kifejezve: 1,238.996 korona 20 fillér. A vízvezeteki művek megváltása ügyében kiküldött bizottság ebben az összegben állapította meg a megváltás árát. Azaz mégsem az egész bizottság. Csupán a város szakértői és a bizottság elnöke. Az angolok szakértői nem irták alá a jegyzőkönyvet s föntartották maguknak a perlés jogát. Előrelátható volt, hogy az aradi vízvezeték ez idő szerint való gazdái nem adják fel azt a just, hogy Arad-

ról leendő eltakarodásuk előtt minden esz-közt fölhasználjanak, amely az aradi vállalkozás hasznát, üzleti fölöslegét minél nagyobbra emelje.

Hát csak pereljenek. Őszintén szólva, kissé furcsa előttünk, hogy a szakértők tárgyalása után bíróság előtti perről szó lehet. A szakértő bizottság a város és a vízvezeték között létrejött szerződés alapján alakult meg, a megváltási árat a szerződés rendelkezései alapján állapította meg: szóval, a szakértő bizottság-nak választott bírósági jellege volt, ha ez nem is volt szavakkal kifejezve. A vízvezeteki társulat szakértői, azzal, hogy a tárgyaláson részt vettek, elismerték úgy a szakértő bizottság illetékességét, mint az eljárásnak jogos voltát: mily címen akarják most a dolgot a bíróság előtt újra kezdeni?

Per kimenetelét biztosan sohase lehet tudni, de azért a dolgon nem fog változtatni. Arad városa bírói letétbe fogja helyezni ezt az összeget, s ezzel november 30-án tulajdonosa lesz a vízvezetéknek. *Mi leszünk a vízvezeték gazdái.*

Nem akarunk soká elmerülni annak jóleső tudatába, hogy a közszolgáltatást teljesítő vállalatok közül az első, s talán a fontosabbak egyike a város tulajdonába jut. Ennél a gyönyörűségnél van fontosabb dolog.

Minden igyekezetünkkel azon kell lenni, hogy a megváltott vállalat minél nagyobb előnyöket jelentsen a városnak, hogy an-

nak működése beváltsa a nagy várakozásokat, amelyek hozzá fűződnek. Az első teendők egyike, hogy a város már most hirdesse meg a pályázatot a gépészmérnöki állásra, amelyet a vízvezeteki művek vezetése szükségessé tesz. A városnak már most joga és kötelessége a vízművek kezelését ellenőriztetni, tehát a gépészmérnök már most reszortra talál. De a hivatásához fog tartozni a város egyéb vállalkozásaiban is a műszaki irányítás. S a fontos reszort, amely a város ezen emberére vár, kívánatosná teszi, hogy a gépészmérnöki állás ne legyen a mérnöki hivatalnak alárendelve, hanem külön, önálló hivatal legyen. Nemcsak a mérnöki hivatal legutóbbi ténykedései teszik ezt indokoltá, de az új állás jelentősége, amely nemcsak a megváltott vállalatok vezetésében, hanem a többiek megváltására irányuló munkában is érvényesülni fog.

Hogy az ár sok-e, vagy kevés, arról bajos szólni. Annyi bizonyos, hogy sokkal több, mintha a város annak idején maga csinálta volna meg a vízvezeték s nem adta volna azt külföldi tőkének albérlésbe. De hát ezért az élehetetlenségért bírságot kell fizetni. A szakértők a szerződés rendelkezéseit szigorúan betartották. Az utolsó hét év jövedelméből a két legkedvezőtlenebb év, az 1900. és 1901. esztendő jövedelmét leütötte s az 1902—1906. évek jövedelmének átlagát tőkésítették a szerződés szerint. Az 1906. évi mérleg „szer-

A megszelidült oroszlan.

Írta: Szabó Ferenc.

A bányagazgató valóságos apró zsarnok. Mátyás Bálint, a zseniális mérnök, a legnagyobb elkeseredés hangján beszélt róla a kis baráti körben.

— Ha valaha Szirakuzában élt volna, mi toszí szörnyetegként beszélne róla a világ. Máig is mutogatnák a szobrát, melyet a kegyetlenség példaképeül alkotott volna valami Phidiasz. Odafagyott kegyetlen vonásai évezredek múlva is rémítenének.

Kiss Pista, a bohém színész, a nagy alakító és utánzó tehetség, ilyenkor lekonykolt az asztalra, úgy hallgatott; a mindig vidám bohémlelek szárnyaszegetten üldögélt a szeme szögletében. Olykor megszólalt:

— Nagy barom az, pajtás. Csaszlau nem Szirakuza. Legfeljebb bocskoros zsebrák lehetne valamely lassan mászó cseh-víz partján, kőből kifaragva... Minek ennyire magasztalni?

Mindez szörnyűségesen igaz. Az igazgató urat alighanem eme nagy történelmi veszteség kárpótlásául hogy Szirakuza helyett Csaszlau-ban látta meg a napot, vezette ide a jóságos Isten, a züllött idegenek, törtető hazátlanok Eldorádójába. Oh, mert mi tárt karokkal fogadunk mindent, ami nem magyar s százados nagylelkűségünkben szívesen szolgálunk számolyul, ha valaki hátunkon fel akar jutni a ma-

gasza. Fődolog az, hogy a magunk fajtája ne legyen külön, mint mi.

Igy aztán Mátyás Bálint mondhat akármit az elszigetelt baráti körben, erős hazafias érzésében elkeseredett szavakkal illetheti a világot, hogy immáron vége van a magyar-hegemóniának: nem ér az semmit. Az igazgató ur a hátunkon feljutott a magas polcra s még csak be sem sározta magát, sőt a meghunyászkodó szolgálai alázat borostyánlombokat aggatott a homlokára.

— Oh, a barom, a nagy minotaurusz még felfal mindnyájunkat! — kesergett Kiss Pista s mint a magyar szónak egyik tüzes apostola, kétségbeesett boszuterveken törte a fejét.

Az új igazgató fényt, tekintélyt szerzett magas állásának. Apró zsarnok volt s annak is maradt. Ezt azonban a modern klasszikusok nyelvén pedantériának nevezik. Ilyen pedantéria volt az, hogy törekvésének megfelelőleg megváltoztatta a régi tisztikart; a kipróbált, hűséges emberek helyett újakat hozatott Csaszlauból: derék, szolgálatkész, hajlós dereku népet, a kik mosolygó alázattal fogadták minden szavát. A régiak úgy ropogtatták a szót, mintha mindig parancsolni akartak volna. Hogy ezek hova tűntek el, nem kérdezte senki. Csak Kiss Pista rázta nagy elkeseredetten a sovány öklét.

— Oh, a barom, a klárinétos barom!... De, hogy nem akad senki ebben a vitéz országban, aki agyonüsse!

A bányüzemet is gyökereken megváltoz-

tatta, a modern élet, a fejlett kultúra kíváncsi szerint. A nevelésesen silány vízi erőt gőzerővel cserélte fel; a kőkorszakbeli zuzókat, melyek a szomorú népdalok mélabus üteme szerint lassu tempóban roncsolták az ércet, széthányatta egy szál s helyőkre pompás palotákat emeltetett, melyekben a mechanika vívmányai gyönyörködtették a látogatókat.

A gőzgépekhez azonban a régi munkások annyit sem értettek, akár a ma született gyermek. Seba! Ott van Csaszlau! Legalább ezzel is apad a ropogva beszélő had. Az első esztendő elteltével alig volt magyar ember a bányában. Csak azok maradtak ott, akiket nem lehetett „még” elűldözni: egy pár mérnök, egy pár zseniális rajzoló. A onban, hogy tulontul el ne bízzák magukat, az igazgató ur annyi hibát, mulasztást, eredménytelenséget rótt fel a számláikra, hogy ha mindez igaz, méltán kerülhettek volna a vádlottak padjára.

Ezen pedantériának, melyet némely elbusult s kissé obskurus hazafiak rendszeres üldözésnek is neveznek, senki sem érezte annyira a keserűségét, mint Mátyás mérnök. Hanem valljuk be őszintén, hogy ugyancsak részvett a kriminális exekucióra. Szép nyulánk fiú volt, hogy szinte tüntető daccal magasult ki az új emberek közül; járása, magatartása délceg, mintha valami nagyszabású nyársat nyelt volna el, mely még akkor is ott keménykedett a derekában, mikor társai, az új emberek, csak görnyedten mertek állni az igazgató előtt; beszéde dörgő, szapora, nélkülözve a megalázkodás

kesztési hibáit", amelyek miatt a mérleget az aradi törvényszék is visszautasította, akként ütötték helyre, hogy a rendes részvénytörvény összegét és 5000 korona értékesítést beállították a mérlegbe.

A város részéről kiküldött szakértők s különösen a szakértő-bizottság elnöke, Heinrich Sándor, derekas, jelentős munkát végeztek e négy napos tárgyalás alatt. Hivatásuk teljesítésében nem az egyoldalúság nyilatkozott meg. A város érdekeit nem tévesztették el szem elől, de munkájukban a szerződés rendelkezéseihez, utasításaihoz, szelleméhez alkalmazkodtak. Nem előnyök kicsikarása volt a cél, hanem a várost illető, kikötött jogok érvényesítése. Oly kiváló szakértelemmel, jogi értékkel végezték munkájukat, hogy a város teljes nyugalommal nézhet elébe a vízvezeték pereinek.

Pereljen. Hiszen az egész törekvés, amelyet a város a közszolgáltatást teljesítő vállalatok megváltásáért folytat, perhez hasonlít. Perhez, amelyet a város könnyelműen zálogba adott jogaiért, értékeiért folytat. S az igazság utban van...

Darányi a jobbágytörvényről. A képviselőház ülése.

*

A képviselőház mai ülésén Maniu Gyula a nemzetiségek részéről beszélt a cselédtörvény ellen. A javaslat védelmére Darányi Ignác földművelési miniszter hosszabb beszédet tartott. Hevesen támadta Mezőfi és a szocialistákat. Utána Pető Sándor beszélt a javaslat ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 17.

Darányi ma beszélni fog. Ehhez az eseményhez a többségnek nagy csoportját rendelték be, az agráriusokat pedig a természetes érdeklődés hozta be.

Igy elég szép számmal jelentek meg a képviselők, pedig közeleg a pünkösdi szünet és sokan hazautaztak már. A folyosón nagy részvétellel beszélnek Filep Alber, az öreg geryeszegi képviselő öngyilkosságáról.

S. Darányi csakugyan beszélt is. Jobbára a

szocialistákkal polemizált s helyiely-közzel igyekezett humoros is lenni. Így bizonyára humoros hatást akart elérni az az állítása, hogy Magyarországon sokan vannak, akik írni tudnak, de olvasni nem. Arra vonatkozott ez, hogy szerinte olyanok írtak cikkeket a javaslat ellen, akik azt el se olvasták.

Beszédének legnevezetesebb kijelentése volt, hogy a törvényjavaslat legkeményebb szakaszából, a sztrájkparagrafusból nem engedhet. Azt tehát meg kell szavazni.

Utána Pető Sándor a demokraták részéről támadta a törvényjavaslatot.

Az ülésről a következő tudósítást vesszük:

(A zsandár a háttérben.)

Justh Gyula elnököl az ülésen. Az elnöki előterjesztések után

Maniu Gyula bírálja a cselédtörvényt. Helytelenül, hogy a kormány, megfélemlítve programjának alapjairól, az általános választói jogról, kevésbé sürgős feladatok megoldásához fog. A javaslatot általánosságban sem lehet elfogadni, a részletekben pedig éppen tűrhetetlenek az intézkedések. Jogi szempontból is a legtöbb részlete tarthatatlan. Mint gyakorlati gazda kijelenti, hogy a munka, a mit zsandárral a hátuk mögött teljesítenek az emberek, nem ér semmit. A javaslat a törvényhatóságoknak is nekik nem való jogokat ad. Nem fogadja el általánosságban sem.

Buday Barna előadja a törvény előzményeit. A javaslat intézkedéseit az Omge kérvénye még a múlt évben kérte a Háztól. A kérvényt a Ház kiadta intézkedés végett a miniszternek, se kit sem lephetett meg tehát annak benyújtása. Akik a cselédek és a gazdák képviselőitében a javaslat ellen állást foglalnak, azokat erre hivatottak nem tartja. E támadásokban van a hiba, nem a javaslatban. A javaslatot általánosságban elfogadja.

(Darányi beszél.)

Darányi Ignác: Válaszolni kell az eddigi felszólalásokra még az ünnepek előtt, mert a közvélemény mesterségesen félrevezették. Nyilatkozni akar őszintén és becsületesen. Az utóbbi években a cselédség között olyan jelenségek merültek fel, amelyek sürgős szabályozást kívántak. Ezt a javaslatot számos illetékes oldalról sürgették, tehát a kormány nem rágcsálta elő erőszakosan. A kormány programjában van a szociális reformok.

Hencz Károly: Zsidó dolgok!

Darányi Ignác: A felekezeti szempontokat kapcsoljuk ki. (Helyeslés.) A szociális program a trónbeszédben is benne volt s akkor senki sem kifogásolta. Mielőtt a javaslatot megcsinálták volna, anket volt az összes szakkörök be-

vonásával. A bizottságokban is úgy tárgyalták, hogy mindenki részt vett a vitában. Mezőfi is, akinek több módosítását elfogadták, amiről beszédében bölcsen hallgatott. (Nagy zaj.) Sőt Mezőfi odáig ment a jóhiszeműséggel, hogy a Ház megtévesztésére az eredeti javaslatával foglalkozott. Ha itt találkozunk ilyen rosszhiszeműséggel, képzeltető, hogyan izgatnak a cselédek között. (Zaj.) Hát nem időszerű a javaslat? Talán akkor kell hívni az orvost, amikor a beteg haldoklik? A sajtó támadásairól eszébe jut egy remiszencia. Régen, nagyon régen Kozmics László írt egy könyvet a vámkérdésről. Ekkor gratulált neki.

— Hát elolvastad a könyvet? — kérdezte Kozmics.

— Nem, bátyám!

— Hát akkor olvasd el! — pattogott idegesen Kozmics.

Ennek az áldozata most ő. Bírálják a javaslatot, anélkül, hogy olvasták volna. A statisztika kikutatja, kik azok, akik tudnak olvasni és írni nem. Ő a sajtóban azt látja, hogy vannak, akik tudnak írni, de olvasni nem. (Derűtség és taps.) A népet Budapestről izgatják. Felolvas egy, a Mezőfi pártjából szétküldött litografált népbolondító maszlagot. Kérde Mezőfit, hol és mikor nyert a cselédektől megbízást? Szeretném látni az ő megbízó cselédeit.

Zboray Miklós: Fogadatlan prókátor!

(Polemia a szocialistákkal.)

Darányi Ignác: Míg a megbízást nem látom, fogadatlan ügyvivőnek tartom. A többi bírálatra mindenek előtt megjegyzi, hogy a javaslatot nem egy külön osztály részére csinálja, mert ezen a helyen ő egyaránt képviseli a gazda és a cseléd érdekeit. Ez a törvény nem a jó gazda és jó cseléd mellett tartalmaz intézkedést, hanem a rossz lelkűekkel szemben. A cselédségről mindenképpen gondoskodni kell nálunk, mert ne feledjük el, hogy a cselédosztály nálunk a magyar faj egyik szaporítója. A cselédosztálynál alig találkozni az egy gyermek rendszerrel. Foglalkozik a szocialista részről felhozott panaszokkal és reámutat arra, hogy a törvény számtalan szociális és humánus intézkedést tartalmaz a cselédek javára. Ez a jobbágytörvény a derestörvény, a hóhértörvény. Kérde a gazdától, van e közöttük olyan, aki ezeket nem helyesli. A kisgazdákra nagy terheket ró a javaslat s ezért hajlandónak nyilatkozik arra, hogy a részletes tárgyalás során elfogad ilyen értelmű módosításokat. A szocialisták kezdik felvenni azt a divatot, hogy a kisgazdák protektorainak mutatják be magukat, pedig közöttük és a kisgazdák között a legélesebb ellentétek vannak.

(Darányi nem alkus ik.)

A büntetések kérdésében nem ért egyet Gieswein Sándorral. Szerződéskötésnél nem le-

finom árnyalatait. Nagyon természetes, hogy ennyi rossz tulajdonság birtokában nem lehetett kedves embere az igazgatónak, akivel szemben még azt a lényeges dolgot is elfeledte, hogy a kegykeresés címtárában legalább is a nagyságos titulus dukál az ilyen nagy férfiaknak: egyszerűen csak igazgató urnak szolgáltatta. A faragatlan!

No, de győzzük csak le a nemes felháborodást, a nagyságos ur visszafizetett tiszteletesen. Mátyás uramat hamarosan degradálta a segéd mérnökök közé, lekergette a komoly cselekvés teréről s bezárta előtte az emelkedés útját. Azon hatalmas alkotásait pedig, melyekkel a föld ártó szellemeit, a rettenetes bányaléget le akarta igazni, mint teljesen hasznavehetetlen dolgokat kidobatta a bányából. Hadd lássa a faragatlan ember, hogy eddigi összes fáradozása haszontalan időpazarlás volt.

Hogy fellobogott a nemes haragtól a mérnök arca! Azonban hideg felsőbbiséggel mosolygott. A megüti kis körben azonban kitört belőle a keserűség.

— Csak ezt a sok szép kőszlopot, ezeket a sötétlen ragyogó bányafalakat sajnálom, melyeket jobbára én forgattam ki, különben elmennék eme Sodomából... el én!...

Kiss Pista szörnyen haragudott. Amennyire szíven viselte a magyarság szent ügyét, épp annyira gyűlölte az idegenből ide került hatalmasságokat. Remegve szólalt meg:

— Hát én ezt a fenevadat megszelíditem. Osszekötözöm, mint a mákot s újra emberre

gyurom, más lélekkel, más szívvél. Isten engem úgy segítjen!

Mint valamely ásitó oroszán a pusztában, megrázkódott, hogy nagy lompos haja befityent az arcába. Igazán olyan volt, mint emez oroszán, borzas sörényével, nagy szempárja pedig fenyegetően villogott, melyben a bohémlelek már nem gubbaszkodott többé, hanem a haragos beszéd ellentétéül játszi pajzánsággal röpködött a pillák alatt. Vette a kalapját és ment.

Mátyás mérnök szomorúan nézett utána.

— Hiszen még az Isten sem kívánhatja, hogy a saját házában ennyit szenvedjen az ember... hát elmegyek s punktum!

Estére kelve, utazókocsi állt meg az igazgatói lakás előtt. Magas, kissé görnyedt öreg ur szállt ki belőle, lecsüngő fehér császárszakállal, nagy kopasz homlokkal; nyerges orrán sötét szemüveg. Aranygombos nádbotját keményen ütögette a kövekhez s szárazon köhécselt: pusztá megszokásból. A szolgák ijedt tisztelettel állottak sorfalat előtt s kétrét görnyedve üdvözölték.

— A fenséges ur!

Az igazgató értesülve a magas vendég érkezéről, lélekzet nélkül rohant le a lépcsőn. Arcáról a rideg gög leolvadt, szolgái megalázkodásnak adva helyet s olyan mélyen hajlongott, hogy zöldre fakult parókája csakugy libgett a kövér homlokán. S kínos zavarral mosolyogva törülgette arcát, melyet nagy csapokban lepett el a veríték. És libegte nagy fulladozva:

— Fenséges herceg ur... igazán váratlan szerencse... igazán...

Több szó nem jutott eszébe.

A fenséges herceg ur, a bánya tulajdonosa, aki rengeteg idő óta most először kereste fel a bányatelepet, ridegen fogadta a veritékező nagy ember ha longását s még csak arra sem tartotta érdemesnek, hogy vékony, ideges kezét elébe nyújtsa. Hegyesen sokáig köhögött s közbe közbe egy egy szót dobott a vajjá vált hü sáfárnak.

— Errefelé jártam... szükségesnek tartottam betekinteni, hogy rendben van-e a bánya... Sokféle panaszt hallottam... látni akartam mindent... Jól van, jól... csak menjünk beljebb... Majd a többi is elmond... Amint látom, egészséges, mint a makk... hizik hatalmasan...

Botjával erősen kopogva, felfelé indult a lépcsőn. Az igazgató szorongva követte. Vajjon miféle panaszt hallott? ezen tűnődött. És igyekezett, hogy minél kevesebb tért foglaljon el, hogy meghazudtolja a hízársól alkotott véleményét. Mert nem igaz, nem hizott, sőt még apadt, amióta idekerült, a sok gond, a sok boszankodás miatt. Ah, ezek a gonosz indulata emberek!

A nagy tanácsteremben a fenséges ur megállt s hideg szuró tekintetét zordon szigorúsággal függesztette a szuszogó emberre a szemüvegen keresztül.

— Sok panaszt hallottam, igaz-e? Csak őszintén, őszintén... Oktalan palástolgatással

het tekintetbe venni, hogy valaki gyengébb vagy erősebb fél. A szerződösszegéssel szemben elnézést öngyilkosság nélkül tanusítani nem lehet. (Zajos helyeslés és taps.) Amennyire koncilians a többi kérdésben, a *sztrájkparagrafus* *dolgaiban nem enged.* Azt tessék elfogadni vagy elvetni, de *vele itt alkudni nem lehet.* Mezőfi azt mondta, hogy ő a humanizmus köpenyegébe öltöztette ezt a kemény szakaszt. Észbe jut a próféta, aki megírta, hogy a farkas báránybőrbe bujt, hogy megközelítse a nyáját.

Hencz Károly: Mezőfi nyu bőrbe bujt. (Zajos derűtség.)

Daranyi Ignác: Kérde a szocialistákat, hol voltak ők a nemzeti ellenállás alatt, mert a gazdák megállták helyüket. (Nagy zaj.) A szocialisták azt hirdetik, hogy a parlament megijedt tőlük. Ezt nem szabad igazolnunk. Ő harcban áll a szocialistákkal. Most különösen, az aratás előtt. Mi nem hajlunk meg a szocialisták előtt. Mi tudunk különbséget tenni a szabadság és szabadság között. Tudjuk, hogy a szocialisták ellenünk vannak. Mégis megcsinálják a törvényt, mert meg kell csinálni. Ha kell, velük, ha kell, ellenük. Kéri a javaslat elfogadását. (Zajos éljenzés és taps.)

Elnök: Szünetet ad.

Szünet után.

Elnök: Szomorú hírt közöl a Ház. Filep Albert képviselő, a Ház érdemes tagja 83 éves korában meghalt. Javasolja, hogy a Ház jegyzőkönyvében fejezze ki részvétét.

Pető Sándor a javaslattal főképpen a cselédek szempontjából foglalkozik, mert ezek nincsenek képviselve sem a képviselőházban, sem a gazdasági egyesületekben. A cselédek a legelnyomottabb osztály az országban. Történelmi adatokkal vázolja a jobbágyság történetét. A javaslatot rossznak tartja és ezért nem fogadja el.

Ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Egyházellenes harc Oroszországban.

Pétervár, május 17. Az orosz birodalmi дума azon bizottsága, amely a lelkiismereti szabadságra vonatkozó törvényjavaslat megvitatására van kiküldve, elvetette a baloldali pártok képviselőinek indítványát, amely az állam és az egyház szétválasztását javasolja azon indoklással, hogy ilyen kérdés eldöntése kívül esik a bizottság hatáskörén. A bizottság elhatározta továbbá, hogy csak a kormány törvényjavaslatát fogja tárgyalni.

ne rontsuk a helyzetet... A régi hűséges munkásokat elbocsátotta. Miért tette ezt? Az embernek, aki nagybirtokos ebben az országban, még ha idegen is, mint jó magam, kötelessége szem előtt tartani a hazafias érzelmeket, hogy minél kevesebb okot szolgáltatson az ellenszenvre. Két emberöltőn át jók voltak e munkások, dologhoz értők és fáradhatatlanok... Egyszerre így megváltoztak volna?

Az igazgató homlokáról nem is csepegett, hanem szakadt a veríték. Vajon ki árulhatta el ezt a dolgot? Zavarában úgy nézte a kockaköveket, mintha szeretne volna keresztülfújni magát rajtuk. Alig tudta elrebegni:

— El kellett bocsátanom... hűtlen, dologtalan nép volt...

A fenséges ur szikár feje erős nehezteléssel himbált.

— Csak őszintén, barátom. Javitni akarjuk a helyzetet, nem rosszabbítani... Ugyis tudok mindent.

— Azt hittem, hogy a bánya érdekében cselekszem... Hanem ha a fenséges urnak jobban tetszik, visszafogadom őket.

— El is várom, hogy jóvá teszi ezen tévedését... Nem szeretném, ha nevemet meghurcolná a közvélemény előtt... Hát a tisztviselő karral hogy vagyunk?

— Részben itt vannak még... részben... Egy kis félreértés volt közöttünk, nem tagadom... Azonban a szándék jó volt, fenséges ur... Ha méltóztatik parancsolni, visszahívom őket.

Az arad-nagykikindai vasut.

Tárgyalás a miniszteriumban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

A kereskedelmi miniszteriumban a napokban tartották meg a nagykikinda—aradi vasut engedélyezési tárgyalását. A város egyik legutóbbi közgyűlése, amint ismeretes, nagyobb mérvű támogatást szavazott meg a vasutra, amely Arad és a Délvidék között fog élénkebb kapcsolatot teremteni. Az engedélyező tárgyalásról ezeket jelentik:

A nagykikinda—ujaradi, lovrin—zsombolyai és nagykikinda—nyerői h. é. vasutak engedélyező tárgyalását, Pallós Ignác budapesti vállalkozó cég tervezete alapján megtartották a kereskedelemügyi miniszteriumban, amikor is az összesen 127.2 km. hosszú vasuthálózat építése és berendezési költségeit 10,150.000 K-ban állapították meg. Az építési tőkének törzsrészevényekben fedezendő 35 százalékból, vagyis 3.552.000 K-ból az érdekelt községek, törvényhatóságok és magánosok hozzájárulásával 2.033.500 K-ban tekinthető biztosítottak. A még hiányzó összeget (20 százalékot) a tervezők államsegély és postaváltáság címén kérik.

Az építkezést szintén Pallós Ignác fogja eszközölni. A fővonal Nagyikinda állomás Szeged felőli végéből indul ki és Nákófalva, Nagykomlós és Kisósz népes községek érintésével Lovrinnál keresztezi a temesvár—nagyszentmiklósi h. é. vasutat. Folytatólag Pészak község érintésével Perjámos állomáson át keresztezi a valkány—varjasi vonalat és Nagyfalva, Székesut, Munár, Németszentpéter, Főnlak és Zádorlak községek mellett Ujaradhoz vezet, ahol az államvasutakhoz csatlakozva, Arad forgalmi végpontban ér véget. Perjámostól 5 km.-re, a Marospatak elnevezésű állomásból 1.9 km. hosszú vontatóvágányt terveznek a Maros partján építendő átrakodó vágányhoz.

Ez a vágány hivatva lesz különösen az Erdélyből érkező tutajok nagymennyiségű fatömegét a Bánátba szállítani. A lovrin—zsombolyai összekötő szárnyvonal Lovrin állomás temesvári végéből ágazik el és Bogáros, Csátád és Grabác nagyobb községek érintésével Zsombolya állomáshoz, annak Temesvár felé eső vé-

gén csatlakozik. A nagykikinda—nyerői szárnyvonal Nagyikinda állomás Szeged felőli végéből kiágazva, 10 km. hosszban párhuzamosan halad a szeged—nagykikindai fővonallal és azután északnak fordulva, Nagyteremia községen át Nyerőig vezet.

A vonalak hosszai következők: a fővonal (a marosparti vontató vágánnyal együtt) 85 km. hosszú; a lovrin—zsombolyai szárnyvonal 26.7 km. h.; a nagykikinda—nyerői szárnyvonal 15.5 km.

Az öngyilkos képviselő.

Könyörgött a revolverért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Hirt adtunk, távirati jelentés alapján, Filep Albert, a geryeszegi kerület országgyűlési képviselőjének öngyilkosságáról.

Filep típusa volt a puritán székely embernek. Nyolcvan éves kora ellenére is megőrizte tisztá, hagyományos nemzeti érzését, függetlenségi gondolkodását. Az aggastyán, aki 1848-ban vérét hullatta a magyar szabadságért, s börtönt szenvedett érte, egész életén át a függetlenségi politika rendíthetetlen híve maradt. A legutóbbi nemzeti küzdelem idején is, szűkebb hazájában, Marostordamegyében a passzív rezisztencia lelkes vezetője volt.

Mult esztendőben azután — érdemei elismerésül — Geryeszeg egyhangulag követévé választotta. Az öreg ur a fővárosban is hamar népszerű lett. Szikár, csontos és kissé hajlott volt már az ő markáns alakja. Közepes nagyságú termetén karakterisztikus fő nyugodott: gyűrűlő hajának, hosszú szakállának hófehér-sége érdekes ellentétül szolgált villogó, sötétkek szemének, amely mindig fürkészően tekintett körül. A képviselőházba most került be először, de a lepergett esztendő alatt egyetlenegyszer sem szólalt fel. Amikor a mult májusban feljött Budapestre, büszkén mondotta minden ismerősének:

— Csakhogy a magyarok istene megértem engedte ezt a napot, amikor a magyar országgyűlésen ismét függetlenségi többség ülészik, mint Kossuth apánk idején...

A nyári szünettel Filep újra visszatért meggyébe s az ősszel már nem utazott többé el

— Helyes. Ugy illik, hogy aki akaratlanul vágta a sebet, az hegessze be... Hát Mátyás mérnök, a bánya büszkesége, itt van e?

— Itt! lihegte felvidámulva az igazgató s mosolyogni próbált. Arca kényszerűen nyikorogott, mint a kenetlen ajtósark. Az ilyen derék embereket kötelessége felismerni s kellőleg méltatni egy igazgatónak.

A fenséges ur fekete szemüvege erős tűzzel villogott a nagyhatalmu emberre.

— Ugy értesültem, hogy ez a derék mérnök elvesztette az őt méltán megillető pozícióját... hogy leszorult a cselekvés ama teréről, amelyben eddig hatalmas vívmányokkal gazdagította a vállalatot. Igaz e ez?

Az igazgatóval keringeni kezdett a szoba, az egész világ. Hát még ezt is elárulták a fenséges urnak?

— Nem tagadom, egy kis félreértés vele szemben is megese. Azonban már ennek is vége. Holnaptól kezdve a vállalat élére állítom megint.

— Ez a legkevesebb, amivel kibékíthetjük ezt az erősen megbántott embert. A becsület fényes portéka, nem szabad behomályosítani. Nem akarok ellentétbe jönni az ország nagyjaival... Tetszik érteni az intenciómat?

— Oh, igen. Készségesen meghajlok a fenséges akarata előtt. Alkalmazkodni kell a magyar vérmérséklethez, az ország hangulatához. Jövőben nem lesz panasza ellenem fenségesnek. Igérem!

— Köszönöm. Pontosan elvárom mind-

ezt... Pár nap múlva visszatérek, akkor átnézem a számadásokat, megnézem a bányát. Most sietős az utam. Csak éppen rendbe akarom hozni ezeket a fatális dolgokat... Isten önnel!

És elment nagy kopogva, nagy köhögve anélkül, hogy a kövér embert kézfogásra méltatta volna. Ez a büszkeség azonban nem bántotta az igazgatót. Táncolni szeretett volna örömeiben, hogy ilyen szép simán elvonult a veszedelmes vihar, hogy kövér tokás fejére nem kopogtatta le ártó villámai. Bizony, hogy megérezte volna ezt a — paróka.

Másnap Mátyás mérnök, a meghitt barát körben, édes ámulattal beszélt a történetéről, hogy az igazgató mennyire megváltozott: a régi munkásokat visszahívta, a csehek talpára utilaput kötött, a tisztviselőket visszahelyezte régi méltóságukba, ő vele pedig úgy bánt, mint egy becézett, elkapott gyermekkel. Csakhogy össze nem csókolta nagy örömeiben, hogy érdemei elismerésül a bánya élére állíthatja. Ha meg nem hibbant a szűkösen mért esze, igazán nem tudja, hogy mire vélje ezt a nagy Pál fordulást.

Kiss Pista csendesen üldögélt az asztal mellett, szemében, a nagy árnyéku pillák alatt, ott játszadozott a bohém lélek, a megelégedés boldogsága. A fenséges urnak irt levelét azonban nem említette fel. Félte a hálálkodástól...

hazulról. A politika fordulása nagyon elkeserítette, mert látta, hogy nem valósítják meg a leggyönyörűbb eszményt, a függetlenségi programot. . . . Most pedig halva fekszik az öreg.

Az öngyilkosság részletei felől Marosvásárhelyről a következő részleteket jelentik:

Az öngyilkosság tegnap este fél 6-kor történt Marosszentkirályon. Oka az öreg ur gyógyíthatatlan betegsége volt. Még tegnap délelőtt bekocsizott Marosvásárhelyre azon a címen, hogy orvosához megy, de tulajdonképpen vásárolta a revolvert. Környezete, mivel gyakran foglalkozott öngyilkossági gondolatokkal, minden fegyvert elhajtott előle. Mikor a revolvert megvásárolta, hazament és családjával nyugodtan beszélgetett az esti órákig, amikor magára maradva, egy óvatlan pillanatban *föbelötte magát*. A golyó a jobb halántékán hatolt be és a bal füle mellett jött ki, úgy, hogy az agyat teljesen összeroncolt. Pár pillanatnyi kínlás után meghalt.

A lövés zajára környezete berohant a szobába és az öreg urat az asztal mellett ülve találta. Mosolyogva nézett rájuk és szólni akart, de nem tudott. Pár pillanat múlva kiszendett. Vasárnapra virradó éjjel régi betegsége olyan vehemenciával lépett fel, hogy már ekkor kérte unokanővérétől a revolvert és valósággal *könyörgött, hogy mentse meg szenvedésétől*. Temetése holnap délelőtt lesz és a marosvásárhelyi családi sirbortban helyezik örök nyugalomra.

Halála hírére a városházára és megyeháza épületére, valamint több egyesület épületére, amelynek elnöke volt, kitűzték a gyászlobogót. Halála meggyeszerzte nagy részvétet kelt.

A Messiás előhírnöke.

Perzsa békeapostol Magyarországon.

Csodaorvos, mint hitalapító.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Néhány hét óta érdekes vendége van Szegednek. *Abdullah Khesr* teheráni orvos, ki azonban nem orvosi dologban jár Magyarországon. Az *előjövődjő új Messiás előhírnökének* tekinti magát és a maga új hitelveinek propagálása céljából járja be Európa egyes országait.

A perzsa békeapostol tanításáról és egyéniségéről a következőket írják:

Abdullah Khesr az egész világot egybefoglaló új hit számára akarja előkészíteni az emberiséget s mint a világbéke hírnöke lép a nagyvilág elé. Részből biblikus alapon áll s mint a hit embere, Dániel próféta követője. Az ő ígéjeként hirdeti, hogy betölti az idők teljessége, rövidesen eljön az új megváltó, a nagy ember, az új kor isteni szellemű hőse, aki kihirdeti az ige befogadására megérett emberiségnek a nagy és egyszerű igazságot, amely megteremti minden lélek egyesülését és testvériségét az egy akol, egy pásztor országában. Nem a fegyverek lerakását, hanem a szívek világosbékéjét hirdeti Kelet vándora, aki egész eddigi életét a szent könyvek tanulmányozásával töltötte.

Dániel próféta 2300 évre jósolta az új Messiás eljövételét s minthogy immár ez a rengeteg idő lepergett, föllépett Abdullah Khesr, hogy mint egy új Keresztelő Szent János, hirdesse az idők teljességét.

Vallására nézve zsidó és rendkívül vallásos érzéű Abdullah Khesr, de még sem követeli az emberektől a dogmákhoz való merev ragaszkodást. Az isten törvényeit megtartani: az a

legszebb szombat — jelenti ki. Ő maga hiven ragaszkodik a ritushoz és az eledelt is megvalogatja. Másoktól nem igen követeli. „Az egyetlen, amit jogosan megkívánhatni az eledeltől, — ugymond — hogy e. észsleges és tápláló legyen.”

— Mi a paradicsom igazában? veti föl a kérdést s mindjárt meg is felel rá. Mikor valaki tisztán megkülönbözteti a jót a rossztól: akkor annak a szívében van a paradicsom.

Beszéde közben sűrűn használ héber idézetet, többnyire a bibliából, amelyet elejétől végig könyv nélkül tud. Beszél azonkívül perzsául, arabul, törökül, angolul, franciául, oroszul és németül. Járt már Európa valamennyi országában, leginkább a zsidósággal érintkezve. Berlinben, egy ottani ujság jelentése szerint, a szellemi világ legelőkelőbb képviselői előtt tartott előadásokat. Bécsben *Güdemán* dr. főrabbi nem engedte meg neki, hogy a hitközség termében beszélhessen, mire ő prófétai erejű szöveget intézett a főrabbihoz s a világ minden rabbijához. E szövegben főlemlíti, hogy már 1900 év óta nem volt a világnak igazi prófétája. Ebből az következik, hogy zsidó volta dacára elősméri Jézus isteni küldetését. Elősméri a többi vallásalapítók isteni küldetését is, de az ő küldetésük — szerinte — nem hathat ki a mai korra. Az emberek — ugymond — haladnak, az idők változnak. Minden epochának más-más a Messiása.

Jellemző a gondolkozásmódjára az alábbi eset:

Tegnap délután egy ujságíróval sétált a Kossuth Lajos sugáruton. Hosszasan nézte az épülfőfelben levő új rókusai templomot. Később a Széchenyi téren megállt a törvényszék előtt.

— Miféle palota ez? — kérdezte.

Az ujságíró megadta a kért fölvilágosítást, amire Abdullah Khesr, fejét csóválva, megjegyezte:

— Szép város, kedves város; de mégis csudálatos, hogy mennyivel kisebb az a hely, ahol az Istent imádják, mint ahol a bűnös embereket büntetik.

Abdullah Khesr Magyarországot tartja Európa legszebb földjének. A magyar nyelv elvarázsolta. Mint mondja, kiválóan keleti zöngésű, remek idioma, amelyet gyönyörűséggel hall. Már tanulja is ősi nyelvünket.

Szóközben elbeszélte a következő érdekes perzsa népmondát: Mikor a mohamedánok tüzzel-vassal terjesztették vallásukat, Perzsiában sok keresztény élt. Ezek megfutamodtak a mozlim erőszk elől. Egy házalja nép Európába, az északi germánok közé menekült s ennek maradéka a Hohenzollern család, amely ma a németek fölött uralkodik. Vajjon a német császár, akinek oly nagy ambíciói vannak a Keleten, tudja-e, hogy az ő tulajdon vérének perzsiai eredetűnek vallja Bagdadon túl a néprege.

Mint orvos, Abdullah Khesr a maga hazájában rendkívül hírneves ember. A Kelet hatalmasságaitól, fejedelmektől, hercegektől, kormányfőriaktól egész halom köszönő levele van. Mind csodaszerű orvosi tudományát magasztalja. Duszgazdag embernek kell lennie, mert míg pénzt senkitől sem fogad el, az elébe kerülő szegényeknek koronánál kevesebb alamizsnát nem ad. Felesége évekre ezelőtt meghalt. Felnevelt fiának virágzó gyógyszerész-tára van Teheránban. Ot magát a perzsa sah egyik miniszteréhez benső barátság fűzi.

A szegedi főrabbi, hosszas tárgyalás után elutasította Abdullah Khesr ama kérését, hogy a hitközség termében tarthasson előadásokat. Így a Tisza-szálló termében fog szólni a gyülekezet előtt.

A budapesti teozófiai társaság meghívást intézett Abdullah Khesrhez, hogy a fővárosban is tartson előadásokat. A meghívást kész örömmel elfogadta.

Külső megjelenésre Khesr orvos jellegzetesen keleti, ötven felé járó, magas, szép férfi. Szíves, európai formák közt érintkezik, a gyűlölet vagy harag érzését nem ösméri. Mikor társalog, beszédes nagy szemében varázslatos nyájasság és jószág tükrözik. Osmeretköre becsületére válna bármely európai polihisztornak.

A vízvezetékét megváltották.

Egy millió kétszáz ezer koronáért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Az aradi vízművek megváltására kiküldött szakbizottság *Heinrich* Sándor elnöke alatt ma délután folytatta és be is fejezte tárgyalásait. A bizottság a mai tárgyaláson a vízvezeték társaság szakértőinek többrendbeli tiltakozása és óvása után végre megállapította a megváltási összeget *1,238,996 korona 20 fillérben*. A bizottságnak ez a határozata a város és a vízvezeték társaság között létrejött szerződés értelmében *végleges* és ellene *incsen* helye felebbezésnek.

A tárgyalások folyama alatt a vízvezeték társaság szakértői temérdek nehézségeket támasztottak, hogy a megváltást huzzák-halasszák és nagyobb megváltási összeget csikarjanak ki a várostól. Ez a szinte nevetségességgig menő erőlködés azonban hiábavalónak bizonyult, mert a város szakértői, akik az egész megváltási eljárás alatt fáradságot nem kimélve, behatóan vizsgálták meg a vízvezeték társaság könyveit s a szerződés értelmében szállították le az idegen szakértők követeléseit kellő értékükre, a város érdekeit juttatták diadalra. Maga az elnök, *Heinrich* Sándor, aki kiváló tapintattal vezette a tárgyalásokat, mindig az igazsághoz hiven járt el és döntő szavazatával Aradváros javára határozott. A megváltási tárgyalásokról tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Az első javaslat a megváltásra.

Az aradi vízművek üzembe helyezésének első tíz esztendeje a múlt év április végén járt le. A város és a vízvezeték társaság között megkötött szerződés értelmében a város az első tíz esztendő leteltével a vízműveket megválthatja. *Institoris* Kálmán akkori polgármester javaslatot terjesztett a törvényhatósági bizottság elé, hogy a vízműveket a szerződés 13-ik pontja értelmében a jövedelmezőség alapján váltsa meg. A vízvezeték szerződés 13-ik pontja pedig feljogosítja a várost, hogy a megváltási árat akként állapítsa meg, hogy a legutolsó hét év jövedelméből a két legkedvezőtlenebb év jövedelmét vonja le és a megmaradt öt év átlagát öt százalékkal tőkésítse, azaz huszszal szorozza meg. Az így létrejött összeg fogja a megváltási ár képezni. *Institoris* számításai szerint a megváltási ár *1,213,983 korona 20 fillér* volt.

A törvényhatósági bizottság a múlt év június havában megtartott közgyűlésén a tanács javaslatára egyhangulag elfogadta *Institoris* Kálmán előterjesztését és három bizottsági tagot: *Révész* Adolfot, *Ring* Gézát és *Rosenberg* Miksa dr.-t küldte ki a kérdés tanulmányozására.

A tárgyalásokat megkezdik.

A város három kiküldöttje a kérdést tanulmányozván, jelentést tett erről a törvényha-

tósnak, amely kimondotta, hogy a megváltási tárgyalásokat felveszi a vízvezetési társasággal. A maga részéről három szakértőt küldött ki, hogy ezek a vízvezetési társaság szakértőivel együtt állapítsák meg a megváltási összeget. A törvényhatósági bizottság fel is mondott a vízvezetési társaságnak és felhívta, hogy nevezze meg ő is a szakértőit.

A felmondás körül nagy kavargás keletkezett, mert a vízvezetési társaság el nem fogadható indokok alapján nem akarta azt tudomásul venni. Végre mégis elfogadta a felmondást és megnevezte szakértőit, akik a város kiküldöttjeivel együtt a múlt év decemberében elnökválasztásra gyűltek össze. A bizottság az elnök személyére nézve nem tudott megállapodásra jutni s így a belügyminiszter Heinrich Sándort, az Arad csanádi gazdasági takarékpénztár vezérigazgatóját nevezte ki a szakértőbizottság elnökévé.

A bizottság ez év március havában kezdte meg tárgyalásait, amelyek nem vezettek eredményre. Végre abban állapodtak meg, hogy a tárgyalásokat e hó 13-ikáig felfüggesztik, ez alatt pedig a város kiküldöttjei megvizsgálják a vízvezetési társaság üzleti könyveit, hogy a megváltás alapjául szolgáló évi jövedelmek helyességéről meggyőződjenek.

A mostani tárgyalások.

A szakértő-bizottság Heinrich Sándor elnöke alatt e hó 13-ikán délután három órakor kezdte meg újból a tárgyalásokat. Jelen voltak a város részéről: Révész Adolf, Ring Géza és Rosenberg Miksa dr. törvényhatósági bizottság tagok, a vízvezetési társaság részéről Gélyi Ármán fővárosi magánzó, Mayer G. R. londoni gyáros és Schick Ernő lovag bécsi ügyvéd, továbbá ifj. Varjassy Lajos dr. rendőrfogalmazó, a bizottság jegyzője.

A bizottság az első napon megjelent a vízvezetési társaság irodahelyiségében és újból felülvizsgálta az üzleti könyveket. Majd visszatért a városházára, ahol megkezdte az érdemleges tárgyalásokat. A bizottság mindenek előtt megállapította azokat az összegeket, amelyek a vízvezetési társaság mérlegeiben kimutatott tiszta jövedelemből levonandók, hogy a tulajdonképeni tiszta jövedelmet megállapítsa. Ilyen levonandó összegnek deklarálta a földhasznbért, házbért, az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak tiszteletdíjait.

Az erről felvett jegyzőkönyv aláírását Mayer és Schick megtagadták, mert német és angol fordításban nem mutatták be. A két idegen szakértő azonban fényes tanujelét adta következetlenségének, mert egyidejűleg egy másik, csupán magyar nyelven bemutatott jegyzőkönyvet aláírt.

Mit követelt a vízvezetési társaság?

A következő napon, e hó 14-ikén a bizottság folytatta a levonandó összegek megállapítását. Majd Schick Ernő lovag azzal a javaslattal állott elő, hogy a megállapított levonandó összegeket a kiadásokból számítsák le. Ezzel azt akarta elérni, hogy a jövedelem, amely a megváltás alapját képezi, nagyobb legyen. Levonandónak indítványozta a részvények kisorsolása körül felmerült költségeket, az igazgatóság és felügyelő bizottság pótlékait, a hírlapi hirdetések kiadásait, a jogtanácsos illetményeit, a részvénykibocsátás körül felmerült költségeket, az újévi ajándékokat és végül a szolgaszemélyzet ruházatának költségeit.

A bizottság ezt a nevetséges indítványt elnöki döntéssel elvetette.

A megváltás alapja.

Nagy vitára adott okot ama hét év kezdő, illetve végpontjának megállapítása, amely hét

év jövedelme a megfelelő levonásokkal a megváltási ár alapját képezi. A bizottság egy előző, egyhangú határozattal kimondotta, hogy a hét évet 1906. november 30-ától visszamenőleg számítja. Az üzleti könyvek megvizsgálása alkalmával a város szakértői azonban azt tapasztalták, hogy a hét évnél való kiszámítása valósággal lehetetlenség, mert ebben az esetben nagyon hosszúra nyulnának ki a tárgyalások. Az angol szakértők konokul ragaszkodtak ehhez a határozathoz, ami természetes is, hiszen az volt a céljuk, hogy minél többet kellemetlenkedjenek.

A város megbízottai erre azt javasolták, hogy bár a városnak 1-2 ezer koronával többbe kerül a vízművek megváltása, számítsák a hét évet 1906. december 31-ikétől visszamenőleg. A bizottság ezt a javaslatot elnöki döntéssel elfogadta.

Az 1906-ik év jövedelmének megállapításánál hosszabb vita keletkezett. A mérleg leírásai között ugyanis nem volt feltüntetve a részvénykisorsolás és az értékesítés összege. A kereskedelmi bíróság ezért meg is semmisítette a vízvezetési társaság közgyűlésének ama határozatát, amely a mérleget így állapította meg. A város szakértői végre részvénykisorsolás címén a rendes évi összeget és értékesítés címén 5000 koronát vettek fel a mérleg leírásai közé.

A megváltási összeg megállapítása

A ma délután három órakor megtartott ülésen a bizottság a szerződés 13-ik §-a értelmében pontról-pontra megállapította a megváltási összeget. A bizottság mindenekelőtt kiszámította 1900-1907-ig a jövedelmet, a két legkedvezőtlenebb évnél: az 1900-ik és 1901-ik jövedelmét levonta, a megmaradt öt év átlagát kiszámította s a nyert összeget huszszal megszorozva megkapta a megváltási összeget, amely 1,238,996 korona 20 fillért tesz ki.

A mai ülésen a vízvezetési szakértői tartózkodtak a szavazástól, csupán a város kiküldöttjei és az elnök szavaztak. Az ülés jegyzőkönyvét este nyolc órakor hitelesítették. Az elnök, a város kiküldöttjei és Gélyi Ármán aláírták a jegyzőkönyvet, Mayer és Schick azonban megtagadták a hitelesítést, mert a jegyzőkönyvet nem mutatták be német és angol nyelven is.

Egy kis fenyegetőzés.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Mayer és Schick az elnök személye ellen irányuló tiltakozást nyújtottak be. A két idegen szakértő a legildomtalanabb módon szemére vetette az elnöknek, hogy több tiltakozásukat nem vétette jegyzőkönyvbe és hogy előzőleg egyhangúlag hozott határozatot szótöbbséggel megváltoztatott.

A bizottság felháborodott a tiltakozás hangja miatt és azt annyira nevetségesnek és okvetetlenkedőnek minősítette, hogy elvetette. Amikor a két idegen látta hogy tiltakozásuk a megérdemelt elbánásban részesült, kisietett a teremből. Mayer elmenőben odakiáltotta a város megbízottainak:

— Majd a miniszterhez megyek!

Az elnök ezután megköszönte a teremben levők működését s a tárgyalás az elnök lelkes éljenzésével véget ért.

Hir szerint a vízvezetési társaság pörrel támadja meg a várost. A szakértő bizottság mai határozatát a tanács a közgyűlés elé viszi, amely a bekövetkezendő pörre való tekintet nélkül megteszi a további intézkedéseket és utasítást fog adni a tanácsnak, hogy a megváltási összeget még ez év novemberéig kifizesse.

a vízvezetési társaságnak, esetleg azt bírói letétbe helyezze.

A szakértők munkája.

A törvényhatósági bizottság a szakértőbizottságba három olyan férfit küldött, akik hivatásuk magaslatán állva, mindenben a város érdekeiért szállottak sikra. Fáradságot nem kiélve, lankadalan buzgalommal, teljes tudásukat az ügynek szentelve, munkálkodtak a város szakértői. Hetekig vizsgálták a vízvezetési társaság üzleti könyveit és alapos tanulmányozás tárgyává tették azokat. A tárgyalásokon, amelyek kora délutántól az esti órákba nyultak, önzetlenül szolgálták a város érdekeit, nem egyszer kitéve magukat az idegenek bántó megjegyzéseinek. Hogy mennyire önzetlenül működtek, mutatja az is, hogy a város által felajánlott tiszteletdíjat nem is fogadják el.

A bizottság elnöke, Heinrich Sándor pártatlanul vezette a tárgyalásokat. Teljes odaadással és lelkesedéssel teljesítette azt a tisztelet, amelyre megbízatást kapott. Mindenkor a város érdekét szem előtt tartva, döntött a vitás kérdésekben. Végre elismerés illeti ifj. Varjassy Lajos dr. fogalmazót, aki a tárgyalások jegyzőkönyveinek vezetésével fáradságos és lelkiismeretes munkát végzett.

Látogatás Luccheninál.

A királyné gyilkosa épelméjű.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 17.

A mikor a genfi tör Erzsébet királyné életét kioltotta: az első megdöbbenés órái után mindenki azt hitte, hogy a tör gazdája csak megzavart agyu, hibbant elméjű ember lehet. A tettek propagandájának, az anarkistáknak szükségük van az államfők életére: — de győnge, ezüst-haju asszonyokra...

Most két orvos megfigyelte a királyné gyilkosát, Lucchenit. És konstataáltak, hogy épelméjű. Vitatkozik, autogramot ad, igen jól érzi magát s a merényletet nem tekintti egyébnek, mint futó epizódnak, amelyre a gondviselés véletlenül őt szemelte ki.

Az orvosoknak Luccheninál tett látogatásáról genfi táviratok nyomán az alábbi tudósítást adjuk:

Regis dr. bordeauxi és Ladame dr. genfi orvosok a napokban meglátogatták börtönében Lucchenit Erzsébet királyné gyilkosát és most látogatásukról egy tudományos folyóiratban számolnak be. Eljárásuknak főleg az volt a célja, hogy megállapítsák, tulajdonképen a bűnösök melyik osztályába sorolható Luccheni?

A két orvos szerint az élete fogytáig börtönre ítélt gyilkosnak *elmebeli állapota teljes séggel intakt*. Minden látogatójával bizalmasan beszél és nagyon hevesen vitatkozik, amiért őt anarchistának tartották. Az ő felfogása az, hogy még a legkisebb családban is kell egy családfőnek lenni, annál inkább szükséges tehát, hogy egy államnak, amely milliókat ölöl magába, legyen feje.

Amikor az orvosok kéziratot kértek Lucchenitől, ez a következő néhány szót írta:

Az a társaság, amelynek polgárai engedelmeskednek a többségnek és amelynek hivatalnokai tiszteletben tartják a törvényeket, jól van kormányozva.

Luccheni gyakran hangoztatja, hogy nagyon megbánta tettét, de azt is szokta mondani, hogy ő végre is csak eszköze volt a gondviselésnek. Szeret olvasgatni és különösen a bibliában szokott sokat lapozgatni. Nagy

kedvelője azonkívül *Voltaire* és *Montesquieu* nézeteinek is. Sok olvasás révén bizonyos műveltségre tett szert és ezzel dicsekedni is szokott.

— *Dantét* kívülről tudom, szokta mondani és műveit a vánkösöm alatt tartom.

Amikor ezelőtt két évvel egy folyóirat azt írta róla, hogy *olyan, mint egy hiéna*, amely folyton vonaglik a ketrecében, nagyon fölháborodott és arra kérte a börtönigazgatót, hogy cáfolja meg ezt a rágalmat, mert nem szeretné, ha azzal vádolhatná Genf városát, hogy őt oly borzasztó börtönben tartják, amelyben megőrül. Megemlítette még Luccheni az orvosoknak, hogy ágya kitűnő, tükröt is használhat és hogy villamos világítás van a cellában. Elelmezése is nagyon jó, mert gyakran kap kávét és csokoládét is. Azelőtt nem is tudta, hogy mi a finom hálóg és alsónadrág, most pedig midkettőből bőven van neki.

Az orvosok cikkük végén oda konkludálnak, hogy teljesen épelméjű ember Luccheni, aki még évtizedekig élélhet tágas és minden szükségessel ellátó cellájában.

Porcia herceg gondnokság alatt.

Pazarló költsékezés miatt.

Egy hitbizomány zárlata.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 17.

A bécsi országos törvényszék a minap rendkívül érdekes határozatot hozott. A Porcia hercegi család kérésére a törvényszék pazarló életmód miatt *gondnokság alá helyezte* Porcia Aladár herceget, a karinthisi nagyértékű hercegi hitbizomány élvezőjét. A határozatot a bíróság állítólag a herceg megidézése és meghallgatása nélkül hozta és ezért a magyar arisztokrata, művészi és sportkörökben jól ismert hitbizományos megfélebbizte a gondnokságot elrendelő végzést. Ha a felsőbb bíróságok meg nem változtatják a törvényszék határozatát, úgy *zárlat alá kerül* a hercegi családnak milliókat érő *spittali* hitbizománya, amelynek kezelésére a bíróság zárgondnokot rendel ki.

Még emlékeztetben vannak azok a körülmények, amelyek között a Porcia család magyarországi ága a karinthisi hitbizományhoz jutott. Porcia Aladár grófi atyja a földművelésügyi minisztérium tisztviselője és herkulesfürdői felügyelő volt, amikor az osztrák hitbizomány feje a 90-es évek végén meghalt és a hitbizomány a hercegi címmel és vagyonnal együtt családi jogon ő reá szállott. Porcia herceg ekkor természetesen kilépett a magyar állam szolgálatából és családjával a hitbizomány székhelyére, Spittalra költözött. A váratlanul nagyértékű fideikommisszumhoz jutott herceg nem élvezhette soká a hitbizomány jövedelmét. Néhány év múltán meghalt és ekkor idősebb fia, Porcia Aladár követte a majorátusban, amelyvel a hercegi címet és az osztrák urakháza tagságát is örökölte.

A fiatal hitbizományos nemcsak magyaros nevelésben részesült, hanem szívvel-lélekkel magyar is volt és ezért nem Ausztriában, hanem Magyarországon kezdett rangjának és vagyonának megfelelően reprezentálni. Az év legnagyobb részét Budapesten töltötte, amelynek arisztokrata és művészi köreit annyira megkedvelte, hogy a sok drága műkincset tartalmazó hitbizományi kastélyából is kiköltözött és Budapestre jött lakni. A magyar fővárosban azután hamar meg is nősült. A fiatal

herceg nem a magas arisztokrácia hölgyeiből, hanem egy budapesti énekes színház másodrendű csillagjai közül választott magának feleséget, akivel azután néhány évig boldog házasságban is élt.

Mintegy két évvel ezelőtt Porcia Aladár meghasonlott a családjával és feleségével is annyira összekülönbözött, hogy *megindította ellene a válópört*. Ekkor kezdte azt a pazarlóan költséges életmódot, amely miatt nemrégiben a család megkérte a gondnokság alá helyezést. Budai palotája állandóan színhelye volt nagy ünnepélyeknek, amelyek rendkívül sok pénzt emésztettek föl. Sportszenvedélyének kielégítése is nagy összegekbe került, anélkül, hogy bármiféle ellenértéket nyújtottak volna. Versenylovakat tartott, de soha díjat nem nyert velük. Legutóbb költséges passziói már nem álltak arányban jövedelmével, mert a hitbizomány sok olyan holttőkét, műkincset, angol parkokat foglal magában, amelyeknek csak nagy értékük van, de hasznót nem hajtának.

A herceg pazarlasi hajlamát ékesen illusztrálja az az eset, amely a Nemzeti-hazafi díj lefutása előtt a budapesti lóverseny téren történt. Porcia Aladárnak van egy *Capt. Jack* nevű lova, amelyet az említett versenybe is benevezett. Indulás előtt a herceg megszólította a zsokét, *Taralt* és így szólt hozzá:

— *Ha megnyeri a versenyt, öné a díj.*

A kitűnő zsoké mindent elkövetett, hogy a másodrangú versenypáripát győzelemhez juttassa és magának megszerezze a 20,000 koronás díjat, de hiába erőlködött, mert csak negyedik helyre tudott vele jutni.

Ilyen és ehhez hasonló esetek késztették a hercegi családot arra, hogy gondnokság alá helyezessék a majoreszköt.

Az osztrák választások.

Szocialista-tüntetés Lembergben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 17.

Az ausztriai választások most már jóformán be is fejeződtek. A galíciai, dalmáciai és trieszti mandátumok, amelyekért ma folyt a küzdelem és a pótválasztások már nem nagyon változtatják meg a helyzetet, amely az osztrák kormány bukását megpecsételi. A kabinetben őszig aligha lesz személyi változás, addig a Reichsrath megszavazza a hat hónapos költségprovizóriumot és kiküldi a kvótabizettségét. A szociáldemokraták a nem várt győzelmük felletti örömeikben Lembergben tüntetést rendeztek, amely véres összeütközésre vezetett. Mai távirataink ezek:

Bécs, május 17. *Galicia* 2 kerületében megválasztották *Jachowicz* lengyel néppártit és *Lubomirski* András herceg konzervatívot. Dalmáciában megválasztották *Bajjak* szerbet. *Ifsevic* és *Ivanisevic* horvát-párti megválasztása biztos. *Bianchini* horvát-pártit megválasztották.

Bécs, május 17. Az ujonnan megválasztott szociáldemokrata képviselők között kettő van olyan, akiket szocialista üzemek miatt évekkor előbb kiutasítottak Bécsből. Ezek *Habrmann* Gusztáv, a pilseni és *Tomasek* Ferenc, a mährisch-osztrai kerület cseh képviselője, akik most az immunitás védelme alatt *visszatérnek* Bécsbe.

Lemberg, május 17. A város két főutcáján tegnap szociáldemokrata tüntetők vonultak végig. Amikor a harmadik utcához értek, rendőrök állottak el az utjokat és elvették tőlük a táblákat, amelyeket kezükben tartottak. A rendőrök és szocialisták között ekkor verekezés támadt, amelynél a rendőrök kardjukkal több em-

bert megsebesítettek és 12 tüntetőt letartóztattak. A választóhelyiségek elé már ma korán reggel katonaság vonult fel.

Bécs, május 17. Dalmáciából beérkezett a választások teljes eredménye. Nyolc képviselőt választottak meg, akik közül 5 horvát-párti, 2 szerb és 1 tiszta jogpárti. Három helyen pótválasztás szükséges.

Trieszt, május 17. Az első választókerület nemzeti szabadelvű pártjának bizottsága elhatározta, hogy a pótválasztásokon nem vesz részt. Ellenben résztvesz a párt a II. és III. kerületbeli pótválasztásokon, hol jelöltjeik pótválasztás alá kerülnek. A párt felhívását, mely tiltakozik az első választási napon történtek ellen és a lakosságot a választásról való tartózkodásra hívja fel, a helytartóság elkobozta.

Különös szerelem.

Matróna — a primadonnába.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Hogy minden színésznőnek, legkivált pedig minden primadonnának van egynehány áldozata a szerelemben, ez annyira természetes dolog, mint ahogy nincsen nap bolygók nélkül, nincsen rózsza tövis nélkül és nincsen fény árnyék nélkül. A kis gimnazista a primadonna miatt fogja ki az első szekundát az algebrából. A kis jogász a primadonna virágjai kedvéért ismerkedik meg a váltóóvás gyönyöreivel, a kis váltóhamisító pedig a börtönnel és az élet egyéb kellemetlen intézményeivel.

Ez a rendes primadonna szerelem. Hanem olyan rendkívüli primadonnaimádó, mint amilyen a nagyváradi legújabb primadonna: Tábori Frida körül jelentkezett tegnap Nagyváradon, olyan eddigelé még csak klinikai regényekben találtatódott.

Az új primadonna alig szállott meg a Rimanóczy fogadóban, amikor jelentették neki, hogy egy éltesebb urinő várakozik reá tegnap óta és okvetlen beszélni óhajta vele. A primadonna rendbeszedte magát és megizente az ismeretlen hölgynek, hogy szívesen látja a szobájában. A látogató rövid ideig váratott magára és halk, alázatos kopogtatás után belépett egy 50—60 év körüli nő, akit Tábori Frida Székesfehérvárról ismerősként üdvözölt.

Rövid ideig kellemes társalgás folyt a két hölgy között, de később az idős urinő olyan furcsa témákat kezdett pengetni, hogy a primadonnának alapos okai voltak a csodálkozásra. Kijelentette a primadonna látogatónője, hogy ő szerelmes Tábori Fridába. Azért várt reá, mert leküzdhetlen szerelmet érez iránta. Azt is mondta, hogy 80.000 korona vagyona van és ezt az utolsó krajcárig ráíratja, ha „jó lesz hozzája.”

Hát bizony ezt leírni is nehéz, de végig hallgatni még nehezebb lehetett.

Tábori Frida hebegett valamit és igyekezett valami módon kituszkolni a kétségkívül beteg idegzetű öreg asszonyt, aki, mikor elment, a primadonna gondosan magára zárta az ajtót és fogvacogva ki sem mert jönni a szobájából. Később ismét jelentkezett a szerelmes hölgy, de zárt ajtókra talált. Akkor a csukott ajtón át könyörgött, s az ajtó nyíláson át szerelmes, epedő leveleket dugott be a primadonna szobájába, aki fenyegetőzött, hogy lármát csap, rendőrséghez fordul. Ez azonban nem birta távozásra a székesfehérvári matrónt, aki végül olyan súlyosan kellemetlenkedett a primadonnának, hogy csakugyan rendőri segílyt kellett igénybe vennie Tábori Fridának.

A kétségkívül beteg öreg nőt a rendőrségre vitték, ott kihallgatták. *Rubinstein*-nének mon-

dotta magát. Előkelő és gazdag székesfehérvári kereskedő felesége. A kapitány előtt is azt hajtogatta, hogy imádja a primadonnát. Végül a sajnálatraméltó asszonyt rendőri kísérettel illetőségi helyére szállították, ahol átadják a családjának, amely már bizonyára aggódva keresi szegényt.

A legérdekesebb a dologban, hogy ez nem primadonnareklám, hanem szóról-szóra egész különösségében igaz. Micsoda ehez képest a Fedák Sári automobilja? ...

A vasutas-javaslatokat elfogadták.

Tárgyalás a pénzügyi bizottságban

Horvát felségfolyamodvány a királyhoz.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 17.

Az első fórum, amely elé a vasutasok fizetésrendezési és szolgálati rendtartási javaslata került, a képviselőház pénzügyi bizottsága mai ülésén általánosságban elfogadta a junktimos javaslatokat. A vita során Kossuth Ferenc érdekes nyilatkozatot tett a horvátok jogtalan követeléseiről, amelyeket a kormány már azért sem adhat meg, mert a megadással veszélyeztetni a javaslatok megszavazását.

A horvátokról különben el lehet mondani, hogy evés közben jött meg az étvágyuk. A kormány már több kisebb-nagyobb engedményt tett barátságuk megtartása érdekében, ami a horvát koalíciót arra bátorította, hogy most a magyarság rovására tülzött és lehetetlen koncessziókat követel. A heteken át tartó magyar-horvát alkudozások ma azután teljesen megszakadtak, mert egyik fél sem akar engedni álláspontjából. A horvátok hír szerint azt a jól ismert orvoslási módot fogják igénybe venni, hogy vélt sérelmük reperálásaért tömeges felségfolyamodvánnyal a királyhoz fordulnak.

A vasutas-javaslatok tárgyalásáról és a magyar-horvát koalíciók konfliktusáról az alábbi távirati tudósítás számol be:

A horvátok nem engednek.

A képviselőházban a miniszterelnök szobájában ma délelőtt tíz órakor a vitás horvát kérdések tárgyában értekezlet volt, amelyen Wekerle Sándor miniszterelnökön kívül Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, később Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, valamint Josipovich Géza horvát miniszter, Pejacsevich Tivadar gróf horvát bán és Nikolics Vladimir osztályfőnök vettek részt. 11 órakor bevonták az értekezletbe a horvát képviselők bizalmi-férjait is: Medakovicot, Supilót, Pintericset, Kulmert, Tuskánt és Vrbanicot.

Az értekezleten Wekerle Sándor konkrét indítványt tett, hogy kapcsolják ki a törvényjavaslatból az államvasutak hivatalos nyelvéről rendelkező részt. A horvátok erre kijelentették, hogy hajlandók ehhez hozzájárulni, de azon feltétel alatt, hogy a javaslatból azon részt töröljék, amely a horvátországi vasutasoknak a magyar nyelv tudását teszi kötelességgé. A miniszterelnök ezt a proposíciót nem fogadta el, mire a tárgyalás eredménytelenül végződött.

Ma délután a horvátok külön tanácskoztak, majd elutaztak Budapestről, kijelentvén, hogy a meggyezésre semmi remény sincsen.

Egy horvát képviselő Nikolics Vladimir bánhelyettes tervére nézve ma azt mondta,

hogy Nikolicsnak állítólag az a terve, hogy ha a kompromisszum-tárgyalások nem vezetnek eredményre, — ami igen valószínű — akkor ő lemond állásáról és országos akciót indít Horvátországban egy százszázalékos aláírásával ellátandó felségfolyamodvány érdekében. A folyamodványban arra kérik a királyt, hogy tagadja meg a vasutasok szolgálati pragmatikájától a szentesítést.

Kossuth a horvát követelésekről.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma tárgyalta a vasutasok fizetésrendezéséről és szolgálati pragmatikájáról szóló javaslatokat.

Hoitsy Pál előadó ismertetése után Issekutz Győző kijelentette, hogy általánosságban elfogadja a fizetésrendezési javaslatot, amelynek azonban az a hibája, hogy a diplomás embereket ugyanolyan elbánásban részesíti mint azokat, akik csak érettségi vizsgálatot tettek. A szolgálati pragmatikát csak úgy szavazza meg, ha a közvéleményt nyugtalanító horvát kérdésben megnyugtató kijelentést kap.

Szólásra emelkedett Kossuth Ferenc és kijelentette, hogy a horvátok messze túl mennek jogaik gyakorlásán, amikor követelik, hogy az államvasutaknak szolgálati nyelve Horvátország területén kizárólag a horvát nyelv legyen. O tényekkel bizonyította be, hogy barátja Horvátországnak, de sajnálattal látja, hogy a magyar kormány jóindulatát nem honorálják kellően.

Batthyány Tivadar gróf hosszasan fejtegeti a javaslatok előnyeit és hátrányait.

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy azért állítottak fel junktimot a két javaslat között, mert nagy izgatások folytak és a fegyelem megszüldítése szükséges. A pragmatika nemcsak hogy jogokat nem nyírbál, de jogokat nyújt és biztosít, még pedig az ország összes vasutasainak. A forgalom biztonságát azonban meg kell óvni.

Buzáth Ferenc azt a kérdést intézi a miniszterhez, hogy a fizetésemelés nem eredményezi-e a közönség megterhelését. Ha nem kap megnyugtató választ, a javaslatot nem fogadhatja el.

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy ebben a javaslatban kér először nem produktív befektetésre. A fizetésrendezés egy részét az államvasutak jövedelméből fedezi, másik részét azonban a közönségnek kell viselni.

Székely Kálmán konstatálja, hogy a fizetésrendezés bár késett, okosan és bölcsen készült el, a vasutasok meg lesznek vele elégedve. A horvát kívánságokat illetőleg teljesen egyetért Kossuth Ferencel.

A bizottság ezután általánosságban elfogadta a javaslatot és a részletes tárgyalást a jövő csütörtökre halasztotta.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap: A „The Olympia” mozgófénykép színház három előadása: délután 3 $\frac{1}{2}$, 5 $\frac{1}{2}$ és este 8 órakor. (Nyári s. inliáz.)

Hétfő: A „The Olympia” mozgófénykép színház három előadása: délután 3 $\frac{1}{2}$, 5 $\frac{1}{2}$ és este 8 órakor.

Kedd: A „The Olympia” mozgófénykép színház előadása.

* The Olympia a színházban. Az aradi közönségnek alkalom kínálkozik, hogy a legtekintélyesebb mozgófénykép csodásan szép s meglepően változatos sorozatát élvezhesse. Vasárnap lesznek a bemutató előadások. Az óriási mozgóképek hatalmas villanyerőt fogyasztanak s Szendrey igazgató a villamos részvénytársaságtól háromszáz amperre erősségű árammérték felállítását kérte. Ilyen mamuth-árammérték Aradon még soha sem használtak. A rendkívül bő műsor megköveteli, hogy az egyes képeket rövid magyarázó szöveg kíséresse. Nem

szabad itt unalmas, hosszadalmas felolvasásra gondolni. Csupán egy-két tömör mondat hangzik el a konferenciér ajkairól, amely tisztre a mozgófénykép vállalat Horti Sándor színművészt szerződtette. Szükségesnek tartjuk a közönséget ezuton is figyelmeztetni, hogy a színlapon felsorolt színpadi helyérek szedésében nem történt tévedés. Tényleg az első sorok az olcsóbbak és a hátsó sorok a drágábbak. Egyszerű magyarázata abban rejlik, hogy közelről a nagy képfelület nem tekinthető át oly nyugodtan, mint nagyobb távolságról. Rövidlátóknak persze a legközelebbi padosorokban kell helyet váltaniok. A próbák már megkezdődtek. Holnap, szombaton tartják meg a zenés főpróbát.

* A magyar család aranykönyve címen egy közérdekű és közhasznú munkát bocsát ki az Athenaeum. A háromkötetes munka, mint a címéből is kitűnik, a családi élet körében felmerülő összes tudnivalókat fogja felkarolni. A munka három kötetből áll: az I. kötet Az egészség, lakás és ruházat címet viseli, a II. kötet a családi nevelés és a családi élet külső vonatkozásait tárgyalja, míg a III. kötet a család gazdasági életének van szentelve. A kiadó-társulat a munkát bőségesen ellátja képanyaggal és össze mind a három kötetet egyszerre szándékozik a könyvpiacra hozni. A minden tekintetben dicsőre méltó, szép tervezetű munkát előre is melegen ajánljuk közönségünk figyelmébe.

A béziers-i kofák.

Verset kellene róluk írni, vagy legalább is operettet, mint nagynevű kartársnőjükről, Angot anyóról. A béziers-i kofák nagy dolgot követtek el: megbuktatták a béziersi polgármestert. A kofák világtörténelme aligha tud erre példát.

S ami még nevezetesebb, a kofa-forradalom — mert az volt — zászló-affér miatt esett meg. Ha a tüzesvérű egyetemi ifjak akár nálunk, akár másutt tüntetnek a lobogó miatt, abban semmi különös sincs. De hogy természetes piaci kofák habordjanak fel ilyesmin s otthagya békés árulató helyeiket, kiálljanak a győpre tüntetni — ez már nem mindennapi dolog.

Béziers kofái egy zászló miatt még a városházát is megrohanták s törtek, zuztak mindaddig, míg fegyver nem vetett véget a különös mulatságnak.

Vasárnap ugyanis a béziersi vincellérek valami felvonulást rendeztek. Az utvonalon, amelyen végig vonultak, csaknem minden házon ott lengett a francia trikolor, csak a városháza nézett komoran és disztelen homlokkal. Tekintettel arra, hogy Hérault departement legkiválóbb bortermelő vidéke Béziers, s így a vincellérjai vajmi jelentékeny egyéniségeknek tartják magukat, közfelháborodást keltett a városházáról hiányzó lobogó.

A vincellérek csapata valósággal bosszút esküdött ezért a néma ellentüntetésért, s nem késett ott melegiben jól lehorzani a városi tisztikart a polgármestertől lefelé a legutolsó díjnokig. Ezzel az ügy azonban távolról sem ért véget. Az a körmenetben elejtett jó csomó szidalom a tóba dobott kavics szerepére jutott, amely annál nagyobb hullámokat vert, minél távolabb esett a kavicsból — ez esetben a vincellérek gyülekezetétől.

Másnap már a bérkocsisok is szidták a várost, harmadnap az összes szakaszvezeték sztrájkjal fenyegetődött, ha a vincellérek esett sérelmet nem reparálják, de a legkétségbeesettebb dolog a negyedik nap történt. Május 16-án a béziersi nagy piacon gyűlést rögtönöztek a kofaasszonyok, s óriási nyelvelés után elhatározták,

hogy miután a polgármester négy nap alatt nem intézkedett, sajátkezűleg szerzik meg a vincellereknek az elégtételt. Botokkal, esernyőkkel és egyéb veszedelmes tárgyakkal felfegyverezve, rettenetes zsi-bongás közt elindultak tehát a város-háza elé.

Mikor a láthatáron a legelső kofa marcona alakja feltűnt, a polgármester annyira megrettent, hogy azonnal *bezáratta a városház kapuját*. Ez azonban nem térítette el szándékuktól a kofákat — sőt olaj volt a tüzre. Neki rohantak a természetes kapunak s úgy döngették, a hogy döngetni csak a béziersi kofák tudnak. Az ajtó már már hajlandó volt engedni, a mikor hirtelenbe előnyomultak a rendőrök s kezdetét vette a legújabb béziersi csata. Ekkor bizonyult be, hogy a kofákba is szorult némi hadi tudomány.

Amíg a tömeg nagyobb része felvette a rendőrség által elébe dobott keztyűt, a zöltséges amazonok kisebb fele ostrom alá vette a polgármesteri épületet, vasemlőtyükkel feltörte a kaput s irtóztató csatakiáltással bevonult a folyosókra. Itt azonban ismét csak zárt ajtókra akad, mert a halálos félelemben lévő tisztviselők magukra zártak minden zárhatót.

A tömegnek azonban nem imponáltak a csukott ajtók. Két emeleti szobát feltörték s az irodából ledobálták a butorokat a városház előtti térre, ahol aztán felgyújtották. Egy másik ajtót fel akartak törni, azonban ez már nem sikerült.

Ez alatt a téren elkeseredetten folyt a háború. A rendőrök azonban hiába lőttek revolvereikkel a levegőbe, a kofaasszonyokra nem hatott az ilyen lövöldözés. Végül is a katonasághoz kellett segítségért folyamodni s csak a rendőrség és katonaság erős munkája után sikerült a tömeget szétkergetni. Az összeütközésnek halotja nem volt, tíz egyén azonban megsebesült. A béziersi városi tanács az esetből kifolyólag *beadta lemondását*.

Polgármesterválság a kofák miatt... Nálunk oly nihetetlenül hangzik ez. Pedig távirat a bizonyága, hogy megesett. S ha a zöltségalmokon, a csirkék és libák között ezt meghallják, bizonyára ékesen szól a dicséret a béziersi hősnőkről...

Botrány a tárlaton.

Egy aradi festő merénylete.

A női tisztesség ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Amíg az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat vezetősége fáradságot nem ismervé igyekezik a pünkösdi vasárnapján megnyíló tárlat sikere érdekében mindent elkövetni, az aradi festők sorában akadt egy ember, aki visszaélve azzal, hogy a tárlat rendezői eddigi művészi botrányai ellenére kiállításra hívták fel, a legvakmerőbb elvetemültséggel egyenesen *merényletet intézett a kiállítás sikere ellen*. Tettének mérlegelésénél azonban nem ez az eljárása esik legsúlyosabban a mérlegbe, hanem az, hogy az említett festő, kinek nevét már a türelmes papiros sem tűri, egy előkelő aradi család boldogsága, egy általánosan tisztelt *urihölgy tisztessége ellen tört*.

A felháborító eset részletei a következők:

Egyik aradi festő, kinek nevével tömeges botrányai és botránypörei révén az utóbbi időben gyakran lehetett találkozni a hírlapok hasábjain, a tárlatra kiállítás céljából egy karrikaturát küldött fel. A karrikatura egy általánosan ismert előkelő aradi uriembert ábrázolt teljesen felismerhetőleg. Az uriember egy üllő mellett áll felgyűrt ingujjban, mellette pöröly hever. A kép fölött és alatt felírások ékeskednek. Így:

Egy aradi férj.

Hephaistos.

Az aljas tendenciájú célzást mindenki megértheti. Hephaistos a görög mitológia szerint a legszebb istenasszonynak, Afroditének a férje volt. Mikor a legcsunyább isten a legszebb istennővel megjelent az égi istenek előtt, ezek féktelen kacagásban törtek ki. A homérosi kacaj annál indokoltabb volt, mert Afrodite a mitológia szerint több ízben súlyos okot szolgáltatott arra, hogy a pörölyös isten válopört indítson ellene. Nem hűtlen elhagyás, de súlyosabb okok miatt, amely súlyos okokat a szerelem istenasszonyának címe és jellege magyarázza meg. Hephaistos féltékeny is volt, de hiába. A felesége megcsalta és a derék isten ennek ellenére is tovább élt vele.

Ezek a mitológiai vonatkozások. Természetes, hogy a karrikatura a tárlat rendezői között óriási felháborodást keltett. A festő valószínűleg azt gondolta, hogy a rendezők között nem akad ember, aki a mitológiát ismerné s így sikerül becsempésznie képét a kiállításra, amivel elérhette volna azt, hogy az aradi művész-társaságot diszkreditálja. Terve azonban nem sikerült.

A vakmerően rágalmazó karrikatura híre eljutott az aradi uriemberhez is, a kire az ostoba karrikatura célozni akart, s aki azonnal megbízást adott ügyvédjének, hogy a képet törvényes uton *koboztassa el*. Az elkobzás minden valószínűség szerint már holnap reggel meg fog történni, mivel a magyar törvények nem ismernek tréfát a női becsület kérdésében.

A vakmerő merénylet ügye azonban ezzel korántsem intéződött el. A művész-társaság zsűrije holnap tartja meg bírálatát az Aradról beküldött művek felett, s amint előrelátható, a karrikaturát még az esetben is visszautasítja, hogy ha az elkobzás addig nem történne meg. Értesüléseink szerint a társulat titkárja a holnapi nap folyamán írásbeli indítványt terjeszt a társulat választmánya elé, követelve, hogy a választmány tegyen indítványt a legközelebbi közgyűlésnek aziránt, hogy a szóbanforgó festő *a társulat kiállításairól örök időkre zárják ki* s ha ennek dacára is beküldene valamit, — az illetőről ez is feltételezhető, — műveit minden zsűrizés nélkül utasítsák vissza.

A művész-társaság kebelében általános a felháborodás a botrányhajhász festő ellen s egész biztosra vehető, hogy az illetőnek egyetlen képe sem kerül kiállításra.

HIREK.

— A református egyház harangavatása. A Somogyi István és neje Mácsai Erzsébet által 2200 kor. értékben az aradi református egyháznak ajándékozott harmadik harang felavatása szombaton, május 18-án *este 6 órakor* tartatik meg rövid istentisztelet keretében. Az istentisztelet részét: ének orgonakisérettel, imádság, rövid felavató beszéd, záróének. A harangok a felavató végén huzatnak meg először. Ez ünnepélyre a nagy közönséget ez uton hívja meg az egyház.

— Uj királyi közjegyzők. Mint a hivatalos lap mai száma jelenti, az igazságügyminiszter Molnár Albert dr. ügyvédet Ceglédre és Matolcsy Sándor ceglédi kir. közjegyzőhelyettesét Vácra királyi közjegyzővé nevezte ki. — A két új közjegyző közül Molnár Albert dr. ezidőszent országgyűlési képviselő és Losonc várost képviseli a parlamentben függetlenségi programmal. Természetesen, most lemond a mandátumáról és a kerületében új választás lesz.

— Hunyady László ünneplése. Gyorokról írja levelezőnk: Abból az alkalomból, hogy a mária-radnai függetlenségi és 48-as párt Hunyady Lászlót választotta meg elnökké, Gyorok község közönsége tegnap este Hunyady László tiszteletére társasvacsorát rendezett, melyen a község egész intelligenciája megjelent. Az üdvözlő beszédet Lázár Pál tanító tartotta, amelyet Hunyady László elnök lendületes szavakban köszönt meg. Aztán felköszöntötték Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert, Károlyi Gyula gróf főispánt és Lengyel Sándor dr. radnai főszolgabíró. A beszédek után felolvasták azokat a táviratokat, amelyeket Kossuth Ferenc és Károlyi Gyula gróf a radnai gyűlésből hozzájuk intézett táviratokra válaszként küldöttek. Kossuth Ferenc távirata a következő:

A mária-radnai kerület függetlenségi és 48-as párt szervezkedő közgyűléséből hozzám intézett megleghangu távirat üdvözlésért fogadják őszinte köszönetem nyilvánítását. Hazafias üdvözléssel Kossuth Ferenc.

Károlyi Gyula gróf távirata így szól:

A szervezkedő gyűlésükből küldött üdvözlő táviratot őszintén köszönöm. Meggyőződésem, hogy kitartó munkálkodással a függetlenségi eszméket diadalra juttatjuk. Károlyi Gyula gróf.

— Roosevelt visszavonul. Washingtonból jelentik: A köztársasági párt a legközelebbi elnökválasztáson Taft hadügyminisztert fogja jeleltjéül felállítani. Az Egyesült Államok minden részében azt kívánják ugyan, hogy Roosevelt harmadszor is lépjen fel mint elnökjelölt, de Roosevelt kijelentette, hogy *többet nem akar fellépni* és ettől a szándékától aligha fog elállani.

— Házasság. Czukor Miklós dr. franzensbadi fürdőorvos, aki nemrégiben Aradon folytatott gyakorlatot, e hó 16-án Budapesten kötött házasságot Naletoff Olga kisasszonnyal, moszkvai Naletoff Pál és neje sz. Adelheim Erzsébet leányával Kievből.

— Az államvasutak vagonmegrendelése. A kereskedelmi miniszter, amint ismeretes, az államvasutak beruházásait terhére *negyvenkilenc millió korona* összegű vagonmegrendelését határozta el. Erre nézve ma tartották meg az árlejtést. Mindössze egy ajánlat érkezett, az egyesült vaggongyárak részéről, amelyben öt magyarországi vaggongyár van képviselve: a Ganz-, a Schlick-, a Danubius-gyárak, az aradi Weitzer féle vaggongyár és a győri vaggongyár. Az ajánlat fölött való döntést egyelőre függőben hagyták, mert az ajánlatban foglalt árak meghaladják az árlejtésben megállapított egységárakat.

— **A hogy Barabást Mezőtúron köszöntötték.** Budapesti táviratozzák: A képviselőház folyosóján beszéltek, hogy *Barabás* Béla a minap len járt Mezőtúron, ahol a függetlenségi és 48-as polgárság nagy lelkesedéssel fogadta. Felőbögözött lombdiszes állomáson lovas bandérium és nagy küldöttség várta Barabást. A küldöttség élén egy patriarhális külsejű, fehér haju aggastyán üdvözölte Barabást a következő szavakkal:

— Nagyságos képviselő ur! Ennek a helynek lakossága nagy szeretettel fogadja itt Nagyságodat. Nincs a 48-as polgárságnak egyetlen olyan tagja sem, aki nem örvendene azon, hogy Nagyságod megjelent e helyütt jó egészségben, friss erőben és *ép elmével*.

A képviselők ma jókat nevettek a különös üdvözlő beszéden.

— **Politika a léghajón.** Klagenfurtból táviratozzák: *Mooswahl* község lakossága tegnap este az alkonyatban léggömböt látott, amely magasan szállt a levegőben és délfelől északi irányba ment. A léghajóról cédulákat dobáltak le, amelyen ez állott:

Sternberg Adalbert gróf üdvözlő hazáját.

— **Kozák vérengzés Varsóban.** Varsóból táviratozzák: Ma délután körülbelül 20—25 fiatalember revolverekkel megtámadott és kirabolt egy postakocsit. A kocsist agyonlőtték és 2000 rubellal megszöktek. A hatóság katonai csapatot kért, mire 30 kozák megjelent a rablás színhelyén, de a tetteseknek ekkor már nyoma sem volt. A kozákok ekkor dühükben *sor-tűzet adtak az utcán a járó-kelőknek*, akik közül *hat embert megöltek* és számosat megsebesítettek. A vérszomjas kozákok behatoltak egy közellevő gyárba, ahol *hét munkást megöltek* és a gyárat kirabolták.

— **Schächter Mózes szabadlábban.** Budapesti táviratozzák: A fővárosi rendőrség ma *Schächter* akit a Mózes, bártfai határrendőrség kitiltott az ország területéről, ma szabadlábba helyezte. Május 31-éig időt adott neki arra, hogy elutazzék. Ha határnapig nem hagyja el Magyarországot, akkor eltoloncolják. A rendőrség ezen intézkedését *Schächter* kérelmére tette. A kitiltott újságíró ugyanis orvosi bizonyítványt mutatott be, amelylyel igazolta, hogy a felesége ágyban fekvő beteg és csak 10—12 napon belül gyógyul fel. *Schächter* Mózes Bukovinában, *Boján* született és ott volt tanító. A rendőrség, ha nem utaznék el *Schächter*, *Bukovinába* toloncolja.

— **Halál az oltár előtt.** Kaposvárról táviratozzák: *Németh* József kaposvári plebános ma misét mondott a katolikus templomban. A mise végén, mikor az ite missa est-et mondotta, összeesett s az oltár előtt meghalt.

— **Nemzetiségi párbaj.** Rózsahegyről írják: *Hudek* Teodor rózsahegyi kereskedő, pánszláv agitátor sértő levelet írt *Stefcsek* Sándor dr. rózsahegyi ügyvédnek, mert *Stefcsek* azt mondta *Hlinkáról* a járásbírósnál, hogy az valószínűleg megszökött a büntetés elől. *Hudek* helyt állván *Hlinkáért*, piszkos rágalomnak minősítette *Stefcsek* eljárását, amiért tegnap *Stefcsek* *Hudek*et provokáltatta. A párbaj tegnap este 6 órakor ment végbe. *Hudek* a második összecsapásnál 10 centiméteres sebet kapott. A felek nem békültek ki.

— **Katasztrófa a tengeren.** Hamburgból táviratozzák: A *Löwe* nevű gőzös sziklába ütközött s három perc alatt elsüllyedt. A hajón lévő *negyven ember a vízbe fullt*.

— **A makói városháza veszedelmében.** Makóról írják: A makói városházát, mely még 1852-ban épült, a beomlás veszélyezteteti. A legutóbb megtartott közgyűlés, mely a székepület nagytermében ment végbe, csak úgy volt

megtartható, hogy a terem mennyezetét hatalmas gerendákkal támasztották alá, így is a gyűlés egész ideje alatt állandóan hullott a vakolat. Ez ügyben rendkívüli közgyűlést hívnak egybe, amely sürgősen fog intézkedni egy új városháza építése felett.

— **Ha álozás.** *Schürfer* Józsefné született *Leopold* Hanna tegnap nyolcvannégy éves korában meghalt. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

— **A nagybecskereki közös konyha megnyitása.** A nagybecskereki közös konyha ma megnyitott. Az első három nap *étlapját* a hölgybizottság közvetkezőleg állapította meg:

Csütörtök. a) *Délben*: Barna marhahusleves grizgaluskával, marhahus, tarhonya és tejfeles krumplipiréval garnírozva, sóska és paradicsom mártással. Töltött káposzta karmonádlival. Turós és mazsolás rétes. b) *Este*: Kirántott csirke salátával, tojásos galuska és makaroni parma-zán-sajttal. *Pénteken.* a) *Délben*: Paszírozott bab-leves csipetkével, süllő vajjal és harcsa rántva; spenót tojással, [rostélyos feltéttel]; rizsfelfújt. b) *Este*: Turóscsusza, töltött bárány. *Szombaton.* a) *Délben*: Paradicsomleves rizsszel, husos pite, főtt borsó paszírozva, párolthús-feltéttel, töltött palacsinta. b) *Este*: Borjupaprikás galuskával és rizsszel, cseh pimasz.

Az étlapból látnivaló, hogy a közös konyhában olcsón és ugyancsak jól élnek, úgy, hogy a nagybecskereki közös konyha iránti országos érdeklődést valószínűleg tömeges utánzás fogja követni.

— **Bombagyár az orosz határon.** *Stockholm*-ból táviratozzák: Az orosz határ közelében fekvő Kuokala helység mellett a rendőrség egy bombagyárat fedezett fel, amelyben számos bombát, 12 kiló dinamitot és a bombához szükséges alkatrészek nagy raktárát fedezte fel. 11 orosz elfogtak a bombagyárban, kik közül hatan diákok. Az elfogottakat, akik mindannyian fel voltak fegyverkezve, *Vyborgba* szállították.

— **Községi takarékpénztár Budapest.** Fővárosi tudósítónk írja: A főváros pénzügyi bizottságának mai, *Vaszilievits* János alpolgármester elnöklésével tartott ülésén a napirendre térs előtt *Biró* Henrik meg sürgette a községi takarékpénztár felállításának az ügyét. Meglehet — ugymond, — hogy az előző kormányok, talán bizonyos pénzcsoportok befolyása következtében, elleneztek ennek a keresztlivitelét, ámde a mai kormányról ugyanezt legkevésbé sem lehet föltételezni. Kéri ennél fogva, intézzenek — személyes közbenjárás útján — *újabb kérelmet a kormányhoz* ebben az ügyben, annál is inkább, mert meg van győződve róla, hogy az ilyen alkalommal, mint a milyen a mostani is, a mikor a fővárosnak rövid lejáratu kölcsönre van szüksége addig, a míg a nagyobb kölcsönt le lehet bonyolítani, a községi takarékpénztár igen hasznos szolgálatot tehet. Reámutat Bécs példájára, ahol a községi takarékpénztár intézménye közmegegedésre működik. Az elnök kijelentette, hogy ebben az ügyben jelentést fog tenni a polgármesternek, mint akit ilyen esetben a kormány-nál való közbenjárás föladata megillet.

— **Nagy sikkasztás egy orosz banknál.** Pétervárról jelentik, hogy a moszkvai *Rubinski* bank kereskedelmi osztályánál óriási sikkasztásnak jöttek a nyomára. Az elsikkasztott összeg körülbelül *ötmillió rubel*. A sikkasztók örületesen spekuláltak buzában.

— **Atik nem szavaztak.** Ausztriában most folynak a választások. Az új választást két momentum jellemzi. Az első, hogy Ausztria népei most gyakorolják először az általános szavazati jogot, a másik, hogy több tartományban a szavazati joggal együtt behozták a *szavazati köteleességet* is. Ami annyit jelent, hogy mindenkinek nemcsak joga, de

büntetés terhe alatt köteleessége is szavazni. Ha csak fehér szavazólapot is ad le, de az urnánál köteles megjelenni. És csodálatos, mégis akadt Bécsben 25 000, Alsó-Ausztria egyéb kerületeiben pedig 15 000 ember, aki nem gyakorolta polgári jogát és köteleességét. Ezeknek most igazolni kell távollmaradásukat. Vagy orvosi bizonyítványt küldenek, vagy fizetnek egytől tíz koronáig terjedő büntetéseket. A mi nekünk, magyaroknak furcsa dolog, két okból is. Nem tudjuk ugyanis, hogy lehetnek Ausztriában élő eleven emberek, akik nem szavaznak, míg nálunk a szavazók tekintélyes kontingensét a halottak teszik. A másik furcsaság, hogy akadhat bolond választó, aki ráfizet arra, hogy nem szavaz, mi-or nálunk éppen a szavazati jog ügyes adminisztrálásával szoktak az emberek igen csinos summákat keresni.

— **Föltámadt halott.** Idegborzongató eset történt Tiszahegyes torontáli községben. Tegnapelőtt ugyanis meghalt itt egy *Prkics* Gyokán nevű fiatal szerb asszony. A halottkémi vizsgálatot teljesítő orvos — anint mondják — az asszonyról konstata, hogy végképp meghalt. A halottat annak rendje-módja szerint elsírták, koporsóba tették s fölrvatalozták. Tegnapelőtt lett volna a temetés s a gyászoló házhöz nagy számmal jöttek a rokonok és ismerősök s mielőtt leszögezték volna a koporsót, mindenki meglocsolta szentelt vízzel az asszonyt. A sok víztől, vagy mitől — a halott egyszerre csak megmozdult a koporsóban, fölült és szólni kezdett, majd kilépett a koporsóból. A gyászoló gyülekezet egy szempillantás alatt rémülten futott szét s csak nagy okára tért vissza megint a gyászházhoz, ahol azután konstata, hogy a halott vigan él és azóta igen jól érzi magát.

— **A sikkasztó szerelmes.** *Severinből* a román konzulátus táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy megszökött onnan *Pollák* Alfréd vágújhelyi születésű 21 éves kárpitos, aki az anyjától 2000 koronát elsikkasztott. *Pollák* szökésének körülményei igen re-gényesek. A tavasszal üzleti ügyekben sűrűn utazott *Belgrádba*. Itt beleszeretett a *Beketov*-cirkusz egyik műlovarnőjébe. Ettől kezdve állandó vendége volt a cirkusznak. Virágokkal, szerelmi vallomásoktól áradozó levelekkel halmozta el az asszonyt, aki nem reagált az ostromra. Az ifju szerelmes sóvárgását ez csak fokozta s amikor a cirkusz *Belgrádból* Budapestre utazott, vigasztalan lett. Nem bírta ki sokáig szerelmese látása nélkül. A minap feltörte az anyja pénztárát, kivett belőle 2000 koronát és a cirkusznő után szökött. A rendőri nyomozás megállapította, hogy *Pollák* Alfréd Budapestre utazott. A rendőrség nyomozza.

— **Egy asszony balesete.** Ma délelőtt furcsa baleset ért egy *aradi* asszonyt, *Macsini* Mihálynét. A mai hetivásárra kihajtotta borjas tehenét, minthogy azonban nem adott tul rajta, délfelé hazahajtotta. A Szent Péter-téri fiuiskolánál egy század katonaság jött az asszonnyal szemben. A tehen a katonáktól anynyira megijedt, hogy bősziúten nekirohant az asszonynak és szarvával a balszemét *sulyosan megsebesítette*. Az esetről értesítették a mentőket, akik *Macsini*knét a kózkórházba szállították.

— **Amateur fényképészeknek!** Általános ismert kitűnő szalon- és uti-fényképészeti készülékek, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kézi aparátusok, valamint mindenféle fényképészeti cikkek *Moll A.* cégnél (Bécs, Tuchlauben 9., cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapított 1854-ben. Kivánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

— **Praeservativ** ideális legjobb minőségben *Vojtek és Weisz*nál.

SPORT.

+ Fővárosi labdarugók Aradon. Nemcsak Aradon, de a fővárosban is nagy érdeklődéssel tekintenek a sportkörök a **Budapesti Torna Klub** csapatának vasárnapi aradi szereplése elé. Az **Aradi Athletikai Klub** csapata kora tavasz óta készül a mérkőzésre s előreláthatólag szép, erős és sportszempontból értékes lesz a mérkőzés.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Az országszerte várt esőt végre megkaptuk, azonban nem volt oly kiadós, mint amilyenre szükség van.

Mindazonáltal a vetésekre jótékony hatással volt.

A gabonaüzlet irányzata a beállott időváltozás hatása alatt lanyhább lett.

A mai piacon eladásra került:

2200 mm. buza 9 50.

12 0 mm. tengeri 5 40.

Névleges jegyzés:

Zab 7 30—40.

Arpa 6 30—40.

Rozs 6 60—70.

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 17.

Kevés forgalom. Amerika 4 magasabb, 10 fillérrel olcsóbb árak.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza májusra . . .	9.90—9.91	9.65—9.66
Buza októberre . .	10.25—10.26	10.20—10.21
Zab októberre . . .	6.97—6.98	6.93—6.94
Rozs októberre . . .	8.46—8.47	8.40—8.41
Uj tengeri	5.92—5.93	5.80—5.81

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	659.75
Magyar hitelrészvény	76.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	678.25
Magyar jelzálog hitelbank	435.—
Rima-Murányi vasmű részvény	445.50
Közúti vasút részvény	443.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 17. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 144—145 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 145—146 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 146—147 fillérig. Szerbiai: Nehez páronként 280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertésleltétel: Május 14 napján volt készlet 26,712 darab, május 15. napján főlhajtott 231 darab, május 15. napján elszállított 252 darab, május 16. napjára maradt készletben 26,91 darab.

A hízott sertésüzlet irányzata: Nyugodt.

IDEGENEK ARADON.

— Május 17. —

Központi szálloda. Jovánovits Miklós dr. ügyvéd Zombor. — Alföldi Dezső ékszerész Budapest. — Reicholdt Emi kereskedő Budapest. — Dorga Rezső főpincér Temesvár. — Bozoky Kálmán dr. kir. ügyész Buziás. — Marrodin Iván magánzó Bukarest. — Thury Ferenc dr. ügyvédjelölt Gyula. — Lawel József magánzó Bécs. — Vass Ernő műszaki hivatalnok Budapest. — Faragó László mérnök Budapest. — Meskó Pál titkár Budapest. — Wertheimer Frigyes kereskedő Budapest. — Gelyi Gyula magánzó Budapest. — Montblais György birtokos Madrid. — Ciorogariu Koszta magánzó Bukarest. — Rononelli Silvio mérnök Verona.

Fehér Kereszt szálloda. Böszörményi Jenő mérnök Budapest. — Lederer Márton magánzó Budapest. — Gonda István mérnök Budapest. — Kis Sándor és neje Temesvár. — Sebestyén József gyáros Temesvár. — Molnár Károly és családja Mósos. — Herczeg Ákos hivatalnok Szarvas. — Olasz István és neje Kecskemét. — Spitzer Vilmos kereske-

dő Zágráb. — Steiner Hugó vállalkozó Szeged. — Pap József vállalkozó Szeged. — Karczag Sándor szobrász Szeged. — Lévay Pál kisbirtokos Szarvas. — Strasszer Henrik kereskedő Zám. — Vas Károly jegyzőség Abrudbánya. — Kemény István és neje Nagyszalonta. — Serbán Lajos és neje Zalatna. — Fischer Károly és családja Vizakna. — Augenstein Simon kereskedő Szabadka. — Kovács Gábor hivatalnok Szolnok. — Bodnár Gergely lelkész Nagyvárad. — Gera Lajos gazdálkodó Kassa. — Pollák Nándor és neje Békéscsaba. — Vinkler Imre mérnök Zalatna. — Schwarcz Ignác kereskedő Temesvár. — Fuchs Sándor kereskedő Békés. — Morvai Iván és családja Gombos. — Kovács Gyula vendég-lős Püspökladány. — Bárdos Mihály és neje Püspökladány. — Stern Miksa utazó Budapest. — Bedő József utazó Budapest. — Reich Béla utazó és neje Budapest. — Fuchs Jenő utazó Budapest. — Baron Ottó utazó Budapest. — Frankenstein Ottó utazó Budapest. — Schwarcz Lipót utazó Budapest. — Neuman Izsó utazó Bécs. — Mandl Simon utazó Bécs. — Veisz Gyula utazó Bécs.

Vass-szálloda. Gusbert Éliás kereskedő Budapest. — Dreisler Alajos kereskedő Érsekújvár. — Halász Ferenc kereskedő Pótasica. — Fleischner Alajos kereskedő Budapest. — Bálint Oszkár kereskedő Budapest. — Kölber József kereskedő Budapest. — Klein Dávid kereskedő Nagyvárad. — Eisenbaum A. kereskedő Erdőtelek. — Sugár Emil kereskedő Budapest. — Meider Manó kereskedő Bécs. — Brückbinder N. kereskedő Moson. — Reiser Gyula kereskedő Budapest. — Vértos Sándor kereskedő Debrecen. — Tozsonyi József kezelő Battonya. — Czifra Károly kezelő Sopron. — Mladin György magánzó Silingia. — Podozsán János magánzó Temesvár. — Janosi Ottó kereskedő Acsova.

NYILTTER.*

FŐVÁROSI CABARET.

„Bonbonnière“

vendéglátéka.

Igazgató: KONDOR ERNŐ.

Folyó hó 18., 19., 20., 21., 22. és 23-án

Központi Szálloda (Nagy Lajos) nagytermében.

A társulat a következő művészekből és művésznőkből áll:

Erdős Richárd.

a m. ki. Operaház tagja, mint vendég.

László Rózsi, Szécsi Magda, Balogh Erzs,

Nyáray Antal, Huszár Károly.

Conferencier: Karmester:

Nagy Endre. író Hetényi (Heidelberg) Albert.

Minden második napon változó műsor.

HELYÁRAK:

Páholyülés 4, I. rendű ülés 3, belépő-jegy 2 kor.

Pénztárnyitás fél 8 órakor. Az előadás kezdete fél 9 órakor, vége 12 órakor.

Az előadandó művek írói: Bródy Sándor, Heltai János, Molnár Ferenc, Pásztor Árpád, Nagy Endre, Fényes Samu, Gábor Andor, Nádas Sándor, Faragó Jenő, stb.

Kérjük a közönséget, hogy lehetőleg már az előadás kezdetére jelenjen meg.

Jegyek ifj Klein Mór könyvkereskedésében és a Központi Szálloda irodájában kapható.

Katonazene hangverseny

a Mikádó-kerthelyiségben

ma és minden szombaton este.

— Belépti-díj 30 fillér. —

Meleg konyha és kitűnő italokról gondoskodva van

Kitűnő tisztelettel

Szűsz Mór.

12000—1907.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a m. kir. belügy-ministeriumnak jóváhagyásával ellátott következő szabályrendelet folyó évi május hó 1-én életbe lépett.

Szabályrendelet.

Arad sz. kir. város területén és külhatárában lévő villamosvilágítás és erőátvitel céljaira szolgáló vezetékek oltalmazásáról.

1. §.

Arad sz. kir. város területén létesített villamos vezetékek oszlopainak és szerelvényeinek, továbbá a villamos légvezetéknek, valamint a földalatti villamos (kabelek) és azokhoz tartozó szerelvényeknek megrongálása, valamint ezek rendes működésének bármely cselekmény által való veszélyeztetése tilos.

2. §.

Építkezések alkalmával a légvezetékek közelében emelt állványok a vezetéktől azok egész hosszában deszkafallal elzárandók, amely rendelkezés pontos betartásáról az építésért felelős szakértő köteles gondoskodni.

3. §.

„Utcaburkolatok készítése, építkezések s általában a föld színe alatt eszközözendő munkálatok alkalmával az illető munkákért felelős szakértő a munka megkezdése előtt a rendőrkapitányi hivatalnál jelentkezni köteles a végből, hogy a villamossági részvénytársaság a kábelvezetékek megvédésére szükséges utasításokat azonnal megadja. — A munkálatok csak az utasítások vétele után kezdhetők meg s azok értelmében végzendők és a felelős szakértő által pontosan betartandók.

4. §.

A jelen szabályrendelet rendelkezéseinek és tilalmainak megszegése kivéve az 1. §-ban foglalt tárgyak szándékos és jogtalan megrongálására irányuló cselekményeket, a melyek 1878. évi V. t.-c. 418—421. §§-ai szerint büntetett, illetőleg vétséget képeznek, — rendőri tilalmat képez s azok, akik ezeket megszegik, amennyiben cselekményük súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követnek el és az 1. §-ban felsorolt esetekben 20 koronáig, a 2. és 3. §-ban felsorolt esetekben pedig 100 koronáig terjedhető felerészben a város szegényalapját, felerészben pedig a m. kir. államkincstárt illető s behajthatatlanság esetén elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel büntetendők. A pénzbüntetésnek elzárásra való átváltoztatásánál az 1879. évi XL. t.-c. 22. §-ának rendelkezései irányadók.

Ez ügyekben való eljárásra elsőfokulag a városi rendőrkapitányi, másodfokulag a tanács, harmadfokulag a m. kir. belügyminiszterium illetékes.

5. §.

Az 1. §-ban foglalt rendelkezések megtartásáról való gondoskodás a családfelet, gyámokat és gondnokokat is kötelezi családtagjaik, gyámoltjaik és gondnokoltjaikkal szemben s a fentebb foglalt büntető határozatok az 1879. XL. t.-c. 27. §-a alapján a gondozásra kötelezett személyekre is kiterjesztetnek.

6. §.

Jelen szabályrendelet annak kihirdetésétől számított nyolcadik napon lép életbe.

Ezen határozat 30 napi közszemlére kifüggesztetik, jogában állván az ellen bármely adófizető polgárnak észrevétellel vagy felelősséggel élni, ezen határidő eltelté után a m. kir. belügyminiszteriumhoz jóváhagyás végett felterjesztetik.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1906. évi november hó 14-én tartott rendes havi közgyűléséből. P. H. Kiadta: Kádas Kálmán s. k. főjegyző.

Szám 668—1907. M. kir. belügyminister. Jóváhagyom. Budapest, 1907. évi március hó 5-én. A miniszter megbízásából: Dr. Némethy s. k. miniszteri tanácsos.

Arad, 1907. évi április hó 27-én.

A városi tanács.

Újonnan megjelent könyvet

≡ egy nyolczad árért ≡

olvashat mindenki az alábbi tervezet szerint **magyar és német nyelven**

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedő czégnél.

Minden könyvujdonság olvasására egy 5-ös csoportot alakítunk. **Az általa választott könyvet mindenki 8 napig olvashatja a bolti ár 1/8-áért**, például egy 2 koronás könyvet 25 fillérért. Minden ötödik olvasó meg is tarthatja a könyvet fél árban, ezen példa szerint 1 koronáért.

Elég a részvételhez az alábbi ujdonságokból a kívánt könyvek jegyzékét czégünknek megküldeni és mi váltakozva házhoz küldjük a választott könyveket.

Vidékieknek, mivel ők is már a megjelenés hetében olvashatják az ujdonságokat, különösen előnyös ezen olvasási mód. Ott egymás között kell hogy az öt olvasó csoporttá alakuljon.

Minden érdeklődőnek bővebb felvilágosítást készségesen nyújt és az alábbi jegyzék olvasásra való felhasználását kéri

kitünő tisztelettel

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedése Arad, Weitzer János-utca.

===== Arad- és Temesmegyei telefon 517. =====

	Bolti ár helyett 1/8 ár	
Polnár Ferencz: Az ördög	2.50 —.32	
Böhme M.: Egy tévedt nő naplója	4.— —.50	
Spaits Sándor: Mandzsurián át kozákokkal. —		
Az orosz japán háboru története.	8.— 1.—	
Herczeg Ferencz: Déryné	2.50 —.32	
Jászay: Új magyarország felé.	2.50 —.32	
Huszadik század. Társadalomtudományi és		
szociálpolitikai szemle V. szám. máj. hó	1.60 —.20	
Benedek E.: Nyári felhők	2.50 —.32	
Berki M.: Versek	2.— —.25	
Fogazzaro A.: A szent	2.— —.25	
Galytzin: A rubel, 2 kötet	2.— —.25	
Gubányi K.: Ot év Mandzsuoországbán	8.— 1.—	
Heltai J.: Nyári rege	2.50 —.32	
Illyés B. költeményei	2.50 —.32	

	Bolti ár helyett 1/8 ár	
Malonyai D.: A Csák nemzetség	2.80 —.35	
Rudnai: Felső-bükki kuria	3.50 —.44	
Nogrady L.: Elbeszélések	3.— —.38	
Lengyel L.: Egy leány története	2.50 —.32	
Verő: A nép	2.50 —.32	
Upton Sinclair: Posvány amerikai irányregény	4.50 —.63	
Mikszáth K.: Jókai és kora	8.— 1.—	

Legközelebb megjelennek, de már előjegyezzük:

Ambrus Zoltán: A Berzsenyi lányok tizenkét		
vőlegénye	4.—	—50
Ambrus Zoltán: Solus eris	4.—	—50
" " Törpék és óriások	4.—	—50
" " Őszi napsugár. — A gyanu	4.—	—50

Hamerli-féle pécsi bőrkeztük 3 gombos és hosszú száru, állandó nagy raktár!

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!

Szőnyeg maradékok

meglepő olcsó áron!

Egyes kisebb és nagyobb nyírott

szőnyegek

prima Axminster, csekély szépséghibákkal, rendkívüli alkalmi vétel.

336

Vászon raktár!

Prima rumburgi és creas fehér és színes

asztalnemű.

Chiffon és pamutvászon legnagyobb gyári raktár.

Egyelőre nagyobb elővételek folytán még a régi olcsó árakban.

Harisnya raktárunk

páratlan nagy választék. Olcsó árak.

Váci és nagyenyedi

fegyházban kötött férfi 20, 25, 30 és 40 krajcár párja.

Női Hausschild pamutból kötött 55 és 60 krajcár párja fekete és divatszínekben.

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

Hamerli-féle pécsi bőrkeztük 3 gombos és hosszú száru, állandó nagy raktár!

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceget 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtétet pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1264

fogorvos.

Földes Kelemen

orvosi laboratoriuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomortartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és hugykőképződmények, nemmi szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és korszövettani vizsgálatokat mérsekelt díjazásért.

238

Mc Cormick

amerikai aratógép-gyár

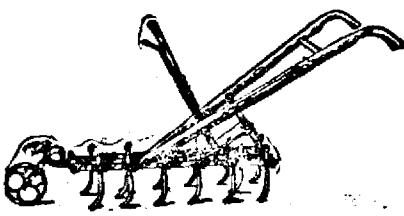
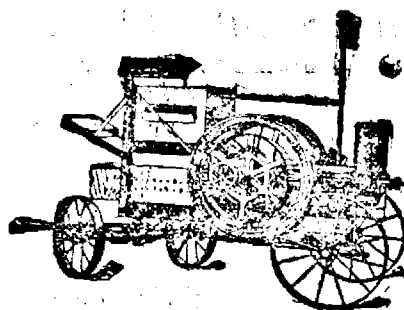
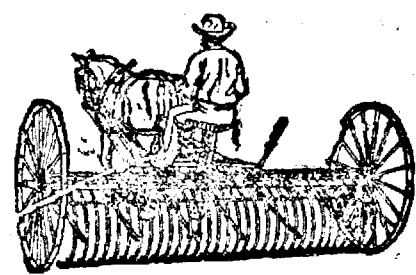
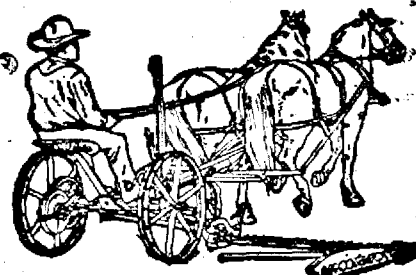
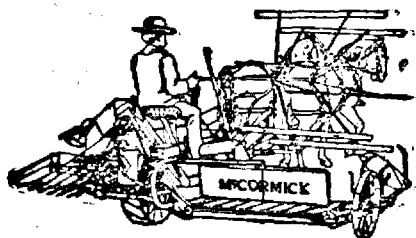
igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

Knecht E. John igazgató.

Mc Cormick kéveköti-aratógép- és marokrakó-aratógép-ai a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva.

Ez nem üres frázis, hanem tény!

Összes gyártmányainkról szíves képek kérésre küldünk.

Kizárólagos képviselő és raktár: Kovács Soma és Társa Arad.

Kerestetik egy mindenest

cseléd

azonnali belépésre.

Ajánlkozók Boczkó-utca 10 sz. alatt jelentkezzenek d. e. 9—11 óra között.

12794—1907. szám.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város határában 1906. év folyamán lejárt ideiglenesen adómentes volt szőlőterületek osztályba sorozásáról felvett hivatalos leletet az 1891. évi t. c. végrehajtására kiadott 1533—91. sz. pénzügyministeri rendelet 17. §-a értelmében f. évi május hó 15-től számított tizenöt napi közszemlére tesszük ki az adóügyi osztály alszámvevőjének hivatalos helyiségében.

Felhívjuk az érdekelteket, hogy a kitüntetett határidő alatt esetleges felszólamlásait a városi tanácsnál írásban adják be, mert azontúl érkezett felszólamlások figyelembe vételét nem fogadjuk.

Arad, 1907. évi május hó 7-én.

A városi tanács.

Benkő Sorsjegy Bankó!

Aradon kaphatók: Baranyai Károly, Berger Izidorné Streicher I., Farkas, Tököllyi, Herzog Lipót keresk., Löcs

1/8 K150

1/4 K6

1/2 K6

1/4 K12

BENKŐ BANK BUDAPEST ANDRÁSSY UT 60

Sorsjegyeink Aradon kaphatók: Baranyai Károly, Berger Izidorné Streicher I., Farkas, Tököllyi, Herzog Lipót keresk., Löcs F. és Tsa. fűszer és csemegekeresk. Erzsébet-u. 13., Mandl Ignatz papirkeresk. Hunyady-u. Rothstein Mór fűszer és csemegeüzletében Szabadság tér 3.

14194-1907.

Kérelem.

A folyton tartó hőség és szárazság a folyó évben az utcákon s a Teleky-utca végén létesített kis ligetben ültetett fákat a kiveszéssel fenyegetett, ha azok naponként locsolva nem lesznek.

Miután a fáknak ültetése első sorban a nagyérdemű közönségnek érdekében történik s azoknak hasznát főleg a szomszédos házaknak tulajdonosai látják s mert másfelől a mindinkább fokozódó utca locsolás a város rendelkezésére álló erőket lekötö: tisztelettel felkérjük az új ültetések mentén levő házaknak tulajdonosait, hogy saját érdekükben is a házuk előtt ültetett néhány fát naponta jól locsoltatni sziveskedjenek mindaddig, míg az idő hűvösebbre vagy esősre nem válik.

Arad sz. kir. város tanácsának 1907. évi május hó 11-én tartott üléséből.

A városi tanács

Villanyvilágítási, telefon, csengettyű, és villámhárító

berendezéseket és javításokat, lámpák és csillárok átalakítását gáz- és villanyra szakszerűen és a legolcsóbban végzem. — Villámhárítókat, elektro-motorokat és víztereket mintakönyv, vagy rajz szerint szállítok. Legjobb minőségű villanykörteket, Auerek és villámpaszemeket raktáron tartok.

Diamant Ferenc.

Kazinczy-u. 1.
(A polgári iskolával szemben.)

1890/907 pm.

Határozat.

A mérnöki hivatal által összeállított 1907. évi természetbeni utado főkönyv a számvevőség által átvizsgáltatván, a 2993 adóköteles után a kézi napszámot 8979 kor. azaz Nyolcezerkilencszázhetvenkilenc koronban megállapítom, a természetbeni utado főkönyvet 1907 május 7-től 1907 évi május hó 22-ig terjedő 15 napidőtartamra a 545-58/1891 sz. szabályrendelet 4. § sa értelmében a városi mérnöki hivatalban közszemlére kiteszem és felhívom az érdekelteket, hogy a közszemlére kitett főkönyvet tekintsék be és esetleges fellebbezéseiket 1907 évi május hó 22-éig a polgármesteri hivatalban szóval jelentsék be, vagy írásban nyújtsák be.

Aradon, 1907. évi május hó 6-án.

Varjassy,
polgármester.

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban
elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

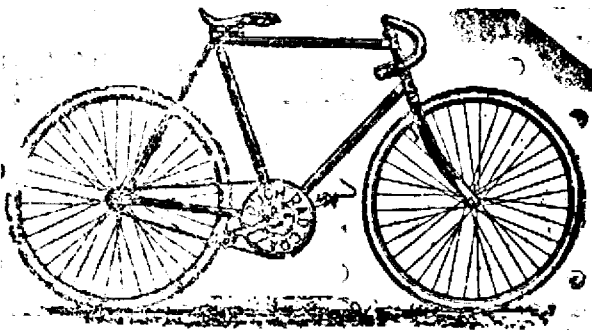
Pölzl kávéház
mellett.

Kalmár József

kerékpárraktára

486

Arad, Salacz-utca 2. szám.

Új és használt
kerékpárok olcsó árért kedvező havi vagy heti részletekre kapható.

Nagy javító műhely.

Legolcsóbb üzemelő
malmok, mezőgazdasági gépek,
síb. részére.

Kiszolgálás és javítás
kivánzára.

Költségnélküli vízellátása
községek, gyártelepek, gazdaságok,
mezői lakások, villák, vasúti állomásoknak, síb.

Megőntözése
kertek- és parkoknak.

Lecsapolása
tavak- és téglagyáraknak, síb.

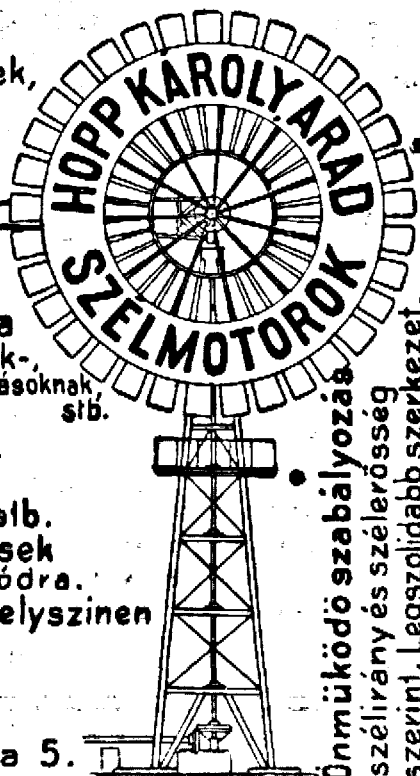
Tervezés és költségvetések
minden alkalmazási módra.

Tervezések kívánatra a helyszínen
felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája,
ARAD, Széchenyi-utca 5.

967

Önműködő szabályozás
szélirány és szélerősség
szerinti. Legszilárdabb szerkezet,
legmagasabb munkaképesség.

Kerülősön

egy a jegyzői teendőkben teljesen jártas, románul is beszélő, gyorsírásu

egyen

800 korona évi fix
fizetés mellett junius
hó 1-től

1400

alkalmazást nyerhet.

18874-1907.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLIV. t.-c. 18 §. alapján közhírré tesszük, hogy az ujonnan keletkezett s eddig még megadóztatva nem volt III. oszt. kereseti adóköteles foglalkozások után a kir. pénzügyigazgatóság adókieljárásai javaslatokról szerkesztett lajstromot elkészítette; azt f. é. május hó 14-től a városi adóhivatal 1 sz. szobájában 8 napi közszemlére kiteszük oly célból, hogy azokra nézve netalán észrevételeit — vonatkozzanak akár a saját, akár mások adójavaslataira — bárki megtehesse.

Az észrevételek a 8 napi határidő alatt írásban a pénzügyigazgatóságnál, utóbb a tárgyalásig az adókieljáró bizottságnál terjeszthetők elő.

Arad, 1907. május hó 10-én.

A városi tanács.

251-1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Kossuth-utcai honvédegyloagsági laktanya konyhájának áthelyezése, valamint a tisztai értékezteti szoba és a laktanya homlokzatának festési munkálatai iránt folyó évi május hó 21-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: A konyha áthelyezési munkálatokra 1085 korona 89 fillér, a festési munkálatra 560 korona.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban az árlejtést megelőzőleg a városi pénztárban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letételére vonatkozó pénztári letétjegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1907. évi május hó 6-án tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Tápiértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

313

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiartanak szemedből a tyúkszem, akik a Hajós-féle

ANAGALLINT

ha 20 fillér. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Dr. D. Graur Viktor aradi fogorvos bacteriumölő

szájvizének és fogporának egyedüli
antisepticus raktára

egy üveg szájviz 2 kor., egy doboz fogpor 1 kor.

Fenyőillat a szobában Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fill.

„NEVER” amerikai gummi, a legjobb, 6 db. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Arpad

gyógyszeriara és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-utca 22. sz. a győztesek szobájában.

APRÓ HIRDETESEK.

A Kinek

ismerettség híján

háztartásra, nevelésre, üzletvezetésre, könyvelésre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinczellőre, kertészre,	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgarra, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.
---	--

AKI

eladni kíván

butort, szongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
---	--

AKI

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet,	halászatot, telket, kocsit, lovat.
---	---

AKI

mindeneket vétel vagy bérbevétele céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értekező, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetései

rovatait használja.

Szakácsnőnek ajánljuk

helyben vagy vidékre középkorú nő, ki a háztartás minden ágában tökéletesen jártas. — Cím a kiadóban. 1398

Egy teljesen új kerékpár

olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1397

Ménesen

motoros megálló mellett 1 hold termő szőlő, 4 szobás modern lakházzal, minden felszereléssel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1392

Legjobb francia divatlap,

a „La Toilette Moderne“ színes műlapokkal, eredeti szabás-mintával, ára füzetenként 1 kor. 20 fill. Ingusz I. és fia könyvkereskedés. Arad. 361

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1253

Egy jó karban lévő

matt mosdó tükörrel és márványlappal eladó Flórián-utca 14.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

ujjonan átalakított kényelmességét pünkösdi vasárnapján

Ünnepélyesen megnyitom.

A waggonyári munkás zenekar Neubauer Ödön karmester úr személyes vezetésével hangversenyt tart szabad bemenet mellett. Isztele-magyaros poigári konyha. Tiszta saját termései borok. Első magyar részvényes férfidzse utvári sör. Pohár 16 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves partitogását kérve

tisztelettel

Répássy Pál

1406

Ritka szép Drington lojás

bármilyen mennyiségben helyszűke miatt eladó. Darabja 40 fillérért kapható. Czocher Jenő, Muszka. 1417

22 év óta fennálló

jó forgalmu szatócüzlet, trafik és italmerési engedéllyel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1384

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

A MOLL A. féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomorbajok, testi bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles házi- és kórházi gyógyszer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

MOLL feliratu önozottal elzárva van. A Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzselési szer, köszvény, ceuz és a meghülés egyéb következményeinek legismeretesebb napszer. — Egy önozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermek és felnőttek okeszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszékhely: Bécs, I., Tuchlauben 9. sz. 3971

MOLL A. gyógyszerész, os. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ÁRPAD gyógyszerésztáraitban.

Az 1902. évi versenyző ipar és gazdasági kiállításán és az 1901. évi makióti ipar és gazdasági kiállításán a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

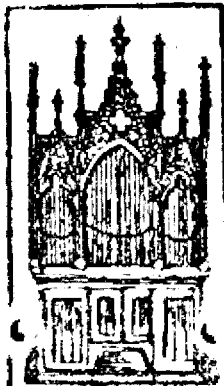
ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos áramra berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, legújabb rendszer szerint készített

pneumatikus orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb árak mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások átvetetnek, olcsón és kitűnő szakértelemmel eszközöltnok.

Bővebbi felvilágosítással és költségvetéssel szívesen szolgálunk.

Az 1896. évi kiállításán a nagy millenniumi éremmel kitüntetve.

Alapított 1860.

MÜNZ I.

Állami távbeszélő 213.

kalap és uri-divat üzlete Arad.

A cs. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.

Fehérneműm a legszélesebb körű elterjedésnek örvendenek.

Színes divat ing redős mell

(batiszt utánzat) darabja K. 3.30

Színes divat turista és utazó ing

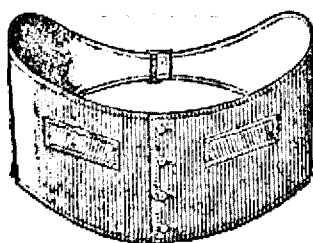
(batiszt utánzat) darabja K. 3.30

Színes divat turista és utazó ing

(angol zephir) darabja K. 4.40

Színes rövid alsó nadrág darabja K. 1.50, 2.—, 2.80.

Fehérnemű szükségletét legkedvezőbben szerezheti nálam be.

Divat mellény öv darabja K. 1.—

Zennis övek selyem utánzat darabja K. 1.50

Zennis övek fekete és színes selyem darabja 2.40 fillértől 4 koronáig

Fischer Armin

szobafestő és mázoló

Arad, Vörösmarj-utca 3. sz.

Eivállal mindennemű

szobafestő és mázoló munkát,

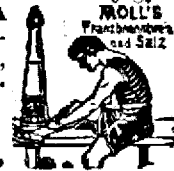
azonkívül gipsz utánzatot és szobakárpitozást a legegyszerűbb és legdiszesebb kivitelben vidéken is. 837

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Mollnak védjeggyel és aláírásával tünteti fel.

csak akkor valódi ha

mindegyik üveg Moll A. védjeggyel tünteti fel és „A

MOLL-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzselési szer, köszvény, ceuz és a meghülés egyéb következményeinek legismeretesebb napszer. — Egy önozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Eladó

1 gyönyörű Bernáthegyi faj himkútya s egy teljesen új állapotban levő Juckker kocsi jutányos áron. — Bővebbet Czocher Jenő urnál Muszka. 1416

13416 — 1907.

Hirdetmény.

Az 1907. évi április hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírási jegyzék 6 darab ivét az állami jövedékről szóló 1899. XXV. t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1907. évi május hó 15-től számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségnek közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Rasztovits József, Mikuska Imre, Grünhut Sámuel, Czako Lajos, Borbély Jánosné, Boros Mihály kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket.

Arad, 1907. évi május hó 10.

A városi tanács.

8176 — 1907. k. h. sz.

Hirdetmény.

Goldschmidt Mihály aradi cég Övárter 3/a. sz. a. telken egy borszártó felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. évi XVII. t. cz. 27. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül folyó évi május hó 22. délután 5. órájára kitűztetik, melyre az érdekeltek ez uton is meghívattak azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervrajz, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi május hó 22-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek írásban ugyanitt, élő szóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehető, mert amennyiben ilyenek nem említenének, s ha köztekintetek gátolag fei nem merülnek, a telep engedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest kifog adatni.

Arad, 1907. május 16-án:

Sarlott,
főkapitány.

Köhögés!

Aki ezt meg nem figyeli, az önmagának ellensége!

Kaiser-féle

mell-karamellák.

A narom fenyővel. Orvosilag ajánlva és megvizsgálva köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. 5120 ködjegyzőnek nitelesített bizonyítvány igazolja, hogy amit ígér, meg is tartja.

Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 80 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyás gyógyszerésztáraitban Aradon, Zombory János gyógyszerésztáraitban Uj-Szent-Annán és Szokoly Sándor „Iris” gyógyszerésztáraitban Lippa. 319